

ምዕራፍ ሰባት

እግዚአብሔር ወልድ፡- መለኮታዊነቱና ዘላለማዊነቱ

መጽሐፍ ቅዱስ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ፍጹም ሰውና ፍጹም መለኮት አድርጎ ያቀርበዋል። በዚህ መሠረት እንደ ማንኛውም ሰው ነው፤ አይደለም። በዮሐንስ 1፡14፤ 1ኛ ጢሞቴዎስ 3፡16 እና ዕብራውያን 2፡14-17 መሠረት፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰው የተወለደ፤ በሰዎች መካከል የኖረ፤ የተሠቃየ እና የሞተ መሆኑ ተገልጧል። ኢየሱስ ክርስቶስ ከዘላለም በፊት የነበረ በመሆኑ፤ እንደ ሰው አለመሆኑን፤ በሰብአዊነቱ ኃጢአትን የማያውቅ መሆኑን፤ ሞቱ ለዓለም ሁሉ ኃጢአት መሥዋዕት መሆኑን፤ ከሙታን ተለይቶ በመነሣትና ወደ ሰማይ በማረግ መለኮታዊ ኃይሉን የገለጠ መሆኑን በማስገንዘብ ረገድም መጽሐፍ ቅዱስ ግልጥ ነው።

በሰብአዊነቱ ጅማራ ነበረው፤ ከመንፈስ ቅዱስ ተፀንሶ ከድንግል ማርያም ተወልዷል። በመለኮታዊነቱ ግን ከዘላለም በፊት የነበረ በመሆኑ ጅማራ የለውም። ኢሳይያስ 9፡6 ውስጥ “ሕፃን ተወልዶልናል፤ ወንድ ልጅም ተሰጥቶናል” የሚል ትንቢት ተነግሮ ነበር። በተወለደ ሕፃንና በተሰጠ ልጅ መካከል ያለው ልዩነት ግልጥ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታ ገላትያ 4፡4 ውስጥ እንዲህ ተብሏል፡- “...የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን፤ ከሕፃንም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ”። ዘላለማዊው የእግዚአብሔር ልጅ ሥጋ በመልበስ “ከሴት ተወለደ”።

ክርስቶስ ከመወለዱ በፊት ነባሪ ነው፤ የሚለው ገለጣ ከመወለዱ በፊት መኖሩን በቀላሉ ያረጋግጣል። የፍጥረታት ሁሉ በኩር ሆኖ ብቻ ይኖር ነበር፤ የሚለው አስተሳሰብ (በአራተኛው ክፍለ-ዘመን የነበረ አርዮሳዊ ኑፋቄ)፤ የጊዜያችን ትምህርት አይደለም። ስለዚህ የቀዳሚ ነበሪነቱና የዘላለማዊነቱ ማረጋገጫዎች ጣምራ ናቸው። ክርስቶስ እግዚአብሔር ከሆነ ዘላለማዊ መሆኑ፤ ዘላለማዊ ከሆነ እግዚአብሔርነቱ እርግጥ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ መለኮትነትና ዘላለማዊነት የሚደጋገፉ ናቸው።

የኢየሱስ ዘላለማዊነትና መለኮትነት በሁለት መንገድ ተገልጧል፡- (1) ቀጥተኛ ገለጣ (2) በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጠ።

ሀ. የእግዚአብሔርን ልጅ ዘላለማዊነትና መለኮትነት ቀጥተኛ ገለጣ

የኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊነትና መለኮትነት እጅግ ሰፊ በሆነው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በተመዘገበው ቃል ተረጋግጧል። ይህም ከሌላው የሥላሴ አካል ከአብ ጋር አቻነቱን፤ ፍጹምነቱንና ዘላለማዊነቱን ያረጋግጣል። ይህ እውነት ክርስቶስ ሥጋ በመልበሱ ሳቢያ አልተዛባም።

መጽሐፍ ቅዱስ ዮሐንስ 1፡1-2 ውስጥ “በመጀመሪያው ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ዘንድ ነበረ። “ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነው አንዳች ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም” ይላል። በትንቢተ ሚክያስ 5፡2 ሲገለጥ ደግሞ “አንቺ ቤተሐረም ኤፍራታ ሆይ! አንቺ ከይሁዳ አእላፋት መካከል ትሆኗ ዘንድ ታናሽ ነሽ፤ ከአንቺ ግን አወጣጡ ከቀድሞ ጀምሮ ከዘላለም የሆነ፤ በእስራኤል ላይ ገዢ የሚሆን ይወጣልኛል” ተብሏል። ኢሳይያስ 7፡14 ውስጥ ደግሞ፤ ከድንግል መወለዱን አረጋግጦ አማኑኤል የሚል ስም ይሰጠዋል፤ ትርጉሙም “እግዚአብሔር ከእኛ ጋር” ማለት ነው። በኢሳይያስ 9፡6-7 መሠረት፤ ኢየሱስ እንደ ሕፃን ቢወለድም፤ እንደ ወንድ ልጅም የተሰጠ ነው። ይህ ብቻም አይደለም፤ “ኃያል እምላክ” ተብሏል። ክርስቶስ ራሱ ዮሐንስ 8፡58 ውስጥ ሲገልጥ፤ “እውነት እውነት እላችኋለሁ፤ አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ” ብሏል።

ይህ አገላለጥ፥ መለኮታዊነትንና ዘላለማዊነትን እንደሚያመለክት አይሁድ ተገንዝበዋል (ዘጸ. 3:14፤ ኢሳ. 43:13)። ዮሐንስ 17:5 ውስጥ እንደተጠቀሰው ደግሞ፥ ክርስቶስ በጸሎቱ፥ “አሁንም አባት ሆይ፥ ዓለም ሳይፈጠር በአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አክብረኝ” ብሏል (ይህን ቃል ከዮሐ. 13:3 ጋር ያነጻጽሩት)። ፊልጵስ፡2:6-7 ውስጥ ክርስቶስ ሥጋ ከመልበሱ በፊት “በእግዚአብሔር መልክ” እንደነበር ተገልጧል።

ከሁሉም ግልጽ የሆነው ማስገንዘቢያ የሚገኘው፥ ቆላስይስ 1:15-19 ውስጥ ነው። በዚያ ስፍራ ክርስቶስ ከፍጥረት በፊት እንደነበር፥ ራሱ ፈጣሪ እንደሆነ እና፥ የማይታየው አምላክ ምሳሌ እንደሆነ ተገልጧል። 1ኛ ጢሞቴዎስ 3:16 ውስጥ ኢየሱስ ክርስቶስ “በሥጋ የተገለጠ አምላክ” ተብሏል። ዕብራውያን 1:2-3 ውስጥም ወልድ ፈጣሪ እና የተገለጠ የእግዚአብሔር አምላካ መሆኑ እንደገና ተገልጧል። ዘላለማዊነቱም ዕብራውያን 13:8 ውስጥ ተረጋግጧል (ይህን ማረጋገጫ ከኤፌሶን 1:4፤ ራእይ 1:8 ጋር ያነጻጽሩት)። ክርስቶስ ዘላለማዊ እና አምላክ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ አበክሮ ይገልጣል። ጥቂት ከሃዲ የአምልኮ ክፍሎች ሲቀሩ፥ መጽሐፍ ቅዱስ እጅግ ሥልጣን ያለው መሆኑን የሚቀበሉ የጊዜያችን ምሁራን ሁሉ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊና መለኮታዊ መሆኑን ያረጋግጣሉ።

ለ. የእግዚአብሔርን ልጅ ዘላለማዊነት የሚያመለክቱ ሁኔታዎች

የእግዚአብሔር ቃል፥ የኢየሱስ ክርስቶስን ከዘላለም በፊት ኗሪነትና ዘላለማዊነት በተከታታይና ባለማቋረጥ ያመለክታል። የዚህ እውነት ግልጽ ማረጋገጫ ከሆኑት አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ይቻላል።

1. ተፈጥሮ በክርስቶስ እንደተከናወነ ተገልጧል (ዮሐ. 1:3፤ ቆላ. 1:16፤ ዕብ. 1:10)። ስለዚህ ከፍጥረታት ሁሉ ይቀድማል።

2. የእግዚአብሔር መልአክ መታየቱ ብሉይ ኪዳን ውስጥ ተመዝግቧል፤ የያህዌህ መልአክ ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ሌላ ሊሆን አይችልም። አንዳንድ ጊዜ እንደ መልአክ፥ ከዚያም አልፎ እንደ ሰው ቢታይም፥ የማያሳስት የመለኮትነት መገለጫ አለው። ለአጋር ተገልጧል፥ (ዘፍጥ. 16:7)፥ ለአብርሃም (ዘፍጥ. 18:1፤ 22:11-12፤ በተጨማሪ ዮሐ. 8:58ን ልብ ይበሉ)፥ ለዮቆብ (ዘፍጥ. 48:15-16፥ እንዲሁም ዘፍጥ. 31:11-13፤ 32:24-32)፥ ለሙሴ፥ (ዘጸ. 3:2፥14)፥ ለኢያሱ፥ (ኢያ. 5:13-14)፥ እና ለማጉሄ፥ (መሳ. 13:19-22)። የራሱ ለሆኑ የሚዋጋና የሚጠብቃቸው እርሱ ነው (2ኛ ነገሥት 19:35፤ 1ኛ ዜና 21:15-16፤ መዝ. 34:7፤ ዘካ. 14:1-4)።

3. የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መጠሪያዎችና ማዕረጎች ዘላለማዊነቱን ያመለክታሉ። እርሱ በትክክል እንደ ሰሙ ነው። “የእግዚአብሔር ልጅ”፥ “አንድያ ልጅ”፥ “የመጀመሪያውና የመጨረሻው”፥ “አልፋና አሜጋ”፥ “ጌታ”፥ “የሁሉ ጌታ”፥ “የክብር ጌታ”፥ “ክርስቶስ”፥ “ድንቅ”፥ “መካር”፥ “ኃይል አምላክ”፥ “የዘላለም አባት”፥ “እግዚአብሔር ከኛ ጋር”፥ “ታላቅ አምላካችን” እና “ለዘላለም የተባረከ አምላክ”።

እነዚህ መጠሪያዎች ኢየሱስን በብሉይ ኪዳን ከተገለጠው ያህዌ-አምላክ ጋር ያዛምዱታል (ማቴ. 1:23፥ ይህን ከኢሳ. 7:14 ጋር ያነጻጽሩት፥ ማቴ. 4:7ትን ደግሞ ከዘጸ. 6:16 ጋር፥ ማር. 5:19ን ከመዝ. 66:16 ጋር እና ማቴ. 22:42-45ትን ከመዝ. 110:1 ጋር ያነጻጽሩ)።

አዲስ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሱት የእግዚአብሔር ልጅ ስሞች ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ መጠሪያዎች ጋር ተዛምደዋል። ይህም ከአካላቱ ጋር ያለውን አቻነት ያመለክታል

(ማቴ. 28፡19፤ ዮሐ. 14፡1፤ 17፡3፤ ሐዋ. 2፡38፤ 1ኛ ቆሮ. 1፡3፤ 2ኛ ቆሮ 13፡14፤ ኤፌ. 6፡23፤ ራዕ. 20፡6፤ 22፡3)። በማያሻማ ሁኔታም እግዚአብሔር ተብሏል (ዮሐ. 1፡1፤ ሮሜ. 9፡5፤ ቲቶ 2፡13፤ ዕብ. 1፡8)።

4. የእግዚአብሔር ልጅ ከዘላለም በፊት ኗሪነቱና ዘላለማዊነቱ፤ የእግዚአብሔር ባሕርይት ያሉት መሆኑን በሚያስገነዝቡት እውነቶች ውስጥ ተመልክቷል። ሕይወት (ዮሐ. 1፡4)፤ ኗሪ (ዮሐ. 5፡26)፤ የማይለወጥ ወይም የማይሻር (ዕብ. 13፡8)፤ እውነት (ዮሐ. 14፡6)፤ ፍቅር (1ኛ ዮሐ. 3፡16)፤ ቅድስና (ዕብ. 7፡26)፤ ዘላለማዊነት (ቆላ. 1፡17፤ ዕብ. 1፡11)፤ በሁሉም ስፍራ መገኘት (ማቴ. 28፡20)፤ ሁሉን አዋቂነት (1ኛ ቆሮ. 4፡5፤ ቆላ. 2፡3) እና ሁሉን ቻይነት (ማቴ. 28፡18፤ ራእይ 1፡8)።

5. በተመሳሳይ ሁኔታ ከዘላለም በፊት ኗሪነቱና ዘላለማዊነቱ፤ እንደ እግዚአብሔር በመመለሱ እውነት ውስጥ ተገልጿል (ዮሐ. 20፡28፤ ሐዋ. 7፡59-60፤ ዕብ. 1፡6)። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር እንደመሆኑ፤ ከዘላለም እስከ ዘላለም ኗሪ ነው።

የእግዚአብሔር ልጅ መለኮትነትና ዘላለማዊነት ጉዳይ፤ ከክርስቶስ ከሰብአዊ ልደት ወይም ሥጋ መልበስ ጋር በቅርብ መያያዝ አለበት። ይህ ነው የሚቀጥለው ምዕራፍ መነጋገሪያችን።

እግዚአብሔር ወልድ፡- ሠግዎቱ

የክርስቶስን ሥጋ መልበስ በምናጤንበት ጊዜ ሁለት ዐበይት እውነቶችን ልብ ልንል ይገባል፡- 1) ክርስቶስ ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው ሆኗል፤ 2) ሥጋ ሲለብስ፤ ምንም እንኳን ክብሩን ቢተው፤ በምንም ሁኔታ መለኮትነቱን አልጣለም። ሥጋ በለበሰ ጊዜ መሠረታዊ የመለኮትነት ባሕርያቱን እንደያዘ ነው። ሙሉ መለኮትነቱና ፍጹም ሰብአዊነቱ ለመስቀል ላይ ሥራው አስፈላጊ ነበሩ። ሰው ባይሆን ኑሮ አይሞትም፤ እግዚአብሔር ባይሆን ኑሮ ደግሞ፤ ሞቱ ዘላለማዊ ዋጋ አይኖረውም ነበር።

ሐዋርያው ዮሐንስ (ዮሐ. 1፡1) ከእግዚአብሔር ጋር አንድ የሆነውና ለዘላለም እግዚአብሔር የሆነው ክርስቶስ ሥጋ ሆኖ በእኛ ዘንድ እንዳደረ ይገልጣል (ዮሐ. 1፡14)። ጳውሎስም በእግዚአብሔር መልክ የነበረው ክርስቶስ፤ የሰውን ምሳሌ መያዙን ያስገነዝባል (ፊልጵ. 2፡6-7)። “አምላክ በሥጋ ተገለጠ” (1ኛ ጢሞ. 3፡16)፤ የእግዚአብሔር ሙሉ ክብር መገለጥ ነጻብራቅ የሆነው ክርስቶስ፤ የባሕርዩ ምሳሌ ነው (ዕብ. 1፡3)። ሉቃስም የክርስቶስን መፀነስና መወለድ ታሪካዊ እውነት ሰፋ ባለ ዝርዝር አቅርቧል (ሉቃስ 1፡26-38፤ 2፡5-7)።

መጽሐፍ ቅዱስ አያሌ ማነጻጸሪያዎችን አቅርቧል። ክርስቶስ ፍጹም አምላክ እና ፍጹም ሰው ሆኖ መገለጡ ግን ከሁሉ ይልቃል። ይህን የመሰሉ የማነጻጸሪያ ገለጣዎች መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ ናቸው። ደክሞት ነበር (ዮሐ. 4፡6)፤ ነገር ግን ደካሞችን ሊያሳርፋቸው ወደ ራሱ ጠራቸው (ማቴ. 11፡28)። ተርቦ ነበር (ማቴ. 4፡2)፤ ነገር ግን ራሱ “የሕይወት እንጀራ ነው” (ዮሐ. 6፡35)። ተጠምቷል (ዮሐ. 19፡28)፤ ነገር ግን ራሱ “የሕይወት ውኃ ነው” (ዮሐ. 7፡37)። ተሠቃየ (ሉቃስ 22፡44)፤ ነገር ግን ሰዎችን ከማንኛውም በሽታ ፈወሰ፤ ማንኛውንም ሕመም አስወገደ። “አደገ፤ በመንፈስም ጠነከረ” (ሉቃስ 2፡40)፤ ነገር ግን ከዘላለም በፊት ነበር (ዮሐ. 8፡58)። ተፈትኗል (ማቴ. 4፡1)፤ ሆኖም አምላክ በመሆኑ፤ ኃጢአትን አላደረገም። በእውቀት የተወሰነ ነበር (ሉቃስ 2፡52)፤ ነገር ግን ራሱ የእግዚአብሔር ጥበብ ነበር። ለጥቂት ጊዜ ሥጋን በመልበሱ ራሱን ዝቅ በማድረጉና በማዋረዱ ከመላእክት ትንሽ ማነሱን ይናገራል (ዕብ. 2፡6-7)፤ “አባቴ ከእኔ ይበልጣል” (ዮሐ. 14፡28) ይልና “እኔን ያየ አብን አይቷል” (ዮሐ. 14፡9) እና “እኔና አባቴ አንድ ነን” (ዮሐ. 10፡30)፤ በማለት ንጽጽሩን ራሱ ያቀርባል። ጸልይዋል (ሉቃስ 6፡12)፤ ነገር ግን ራሱ ለጸሎት መልስ ይሰጣል (ሐዋ. 10፡31)። በመቃብር አጠገብ አለቀሰ (ዮሐ. 11፡35)፤ ነገር ግን ራሱ መቃብርን ከመቃብር እንዲነሡ ይጣራል (ዮሐ. 11፡43)። “የሰውን ልጅ ሰዎች ማን ይሉታል?” በማለት ጠየቀ (ማቴ. 16፡13)፤ ነገር ግን “ስለ ሰው ማንም እንዲመስክርለት አልፈለገም፤ በሰው ውስጥ ያለውን ያውቅ ነበርና” (ዮሐ. 2፡25)። “አምላኬ አምላኬ ለምን ተውሽኝ?” አለ (ማር. 15፡34)፤ ነገር ግን እርሱ የጮኸለት አምላክ በዚያን ሰዓት “ዓለሙን ሁሉ ከራሱ ጋር የሚያስታርቅ ነበር” (2ኛ ቆሮ. 5፡19)። ሞተ፤ ዳሩ ግን የዘላለም ሕይወት ነው። እርሱ ለእግዚአብሔር ምቹ የሆነ ሰው፤ ለሰውም ምቹ የሆነ አምላክ ነው።

ከዚህ ሁሉ ለመረዳት የሚቻለው፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አንዳንድ ጊዜ ፍጹም ሰው ሆኖ የሚሠራ ሲሆን፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ ፍጹም አምላክ በሆነ ሁኔታ ሲሠራ መታየቱን ነው። መለኮታዊ ሕላዌው ሰው በመሆኑ ምክንያት ከቶ ውሱን አልሆነም። መለኮታዊነቱን በምንም ዓይነት ለሰብአዊ ፍላጎቱ መገልገያነት አልተጠቀመበትም። ሰብአዊ ርሃቡን ለማርካት ድንጋዩን ወደ ዳቦነት ሊለውጠው ይችል ነበር፤ እርሱ ግን አላደረገውም።

ሀ. ክርስቶስ ሰው የመሆኑ እውነት

1. ክርስቶስ ሰው የመሆኑ እውነት የታቀደውና የታለመው ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ነበር (ኤፌ. 1፡4-7፤ 3፡11፤ ራእይ 13፡8)። የእግዚአብሔር በግ የመባሉ ምስጢር፤ ደም ለማፍሰስና መስዋዕት ለመሆን አካለ ሥጋን በቅድመ ሁኔታነት የሚፈልግ መሆኑን ለማረጋገጥ ነው።

2. በብሉይ ኪዳን ስለ ክርስቶስ ሥጋ መልበስ የተነገረው ምሳሌና ትንቢት፤ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አስቀድሞ ለማሳወቅ ነበር።

3. የክርስቶስ ሰው የመሆን እውነት የተረጋገጠው፤ እንደማንኛውም ሰብአዊ ፍጡር ተፀንሶ በመወለዱ ነው (ሉቃስ 1፡31-35)።

4. ምድራዊ ሕይወቱ ሰው መሆኑን አሳይቶአል። ይኸውም፡-

(ሀ.) በሰብአዊ ስሞቹ፤ “የሰው ልጅ”፤ “ሰው የሆነው ክርስቶስ ኢየሱስ”፤ “የዳዊት ልጅ” የሚሉትና የመሳሰሉት፤ በሰብአዊ ትውልዱ፤

(ለ.) በሰብአዊ ውልደቱ፤ “የወገብ ፍሬ”፤ “የበኩር ልጅ”፤ “የዚህ ሰው ዘር”፤ “የዳዊት ዘር”፤ “የአብርሃም ዘር”፤ “ከሴት የተወለደ”፤ “ከይሁዳ የወጣ” መባሉ፤

(ሐ.) ሰብአዊ አካል፤ ነፍስና መንፈስ ያለው ስለመሆኑ (ማቴ. 26፡38; ዮሐ. 13፡21፤ 1ኛ ዮሐ. 4፡2፡9) እና

(መ.) ራሱ ወደ በወሰደው ሰብአዊ ውሴንነት።

5. የክርስቶስ ሰው መሆን በምቱና በትንሣኤው ታይቷል። በመስቀል ላይ የሞተውም ሥጋ በሆነ አካሉ ሲሆን፤ መቃብርን እሸንፎ በትንሣኤው ክብር የተነሣውም በአካሉ ነበር።

6. የክርስቶስ ሰው የመሆን እውነት ወደ ሰማይ በማረጉ ታይቷል። አሁን ደግሞ በከበረ ሰውነቱ የራሱ የሆኑትን በማገልገል ላይ ነው።

7. ዳግም በሚመለስበት ጊዜም ያው “አንዱ ኢየሱስ” ወደ ሰማይ ባረገበት (ነገር ግን በከበረ አካሉ)፤ በተሠጣዎ ይመለሳል።

ለ. የተሠጣዎው ምክንያቶች

1. የመጣው እግዚአብሔርን ለሰው ለማሳየት ነው (ማቴ. 11፡27፤ ዮሐ. 1፡18፤ 14፡9፤ ሮሜ 5፡8፤ 1ኛ ዮሐ. 3፡16)። ሥጋ በመልበሱ ሰው ከአእምሮው በላይ የሆነውን እግዚአብሔርን እንዲረዳ አደረገ።

2. ሰውን ለመግለጥ መጣ። ኢየሱስ እግዚአብሔር የሚፈልገው ሰው ምሳሌ በመሆኑ፤ ለሚያምኑ ሁሉ አርአያ ነው (1ኛ ጴጥ. 2፡21)። ለማያምኑ ግን ከቶ ምሳሌ አይደለም። ምክንያቱም እግዚአብሔር በአሁኑ ዘመን የሚፈልገው ያልዳኑትን ለማሻሻል ሳይሆን፤ ለማዳን ነው።

3. ለኃጢአት መስዋዕት ሊሆን መጣ፤ በመሆኑም ስለ ሰብአዊ አካሉ እና ይህ አካሉም ለኃጢአት ይቅርታ የተዘጋጀ በመሆኑ፤ እግዚአብሔርን ሲያመሰግን ታይቷል (ዕብ. 10፡1-10)።

4. የዲያብሎስን ሥራ ያፈርስ ዘንድ ሥጋ ለብሶ መጣ (ዮሐ. 12፡31፤ 16፡11፤ ቆላ. 2፡13-15፤ ዕብ. 2፡14፤ 1ኛ ዮሐ. 3፡8)።

5. ወደ ዓለም የመጣው፣ ይቅር ባይና ለእግዚአብሔር ታማኝ ሊቀ ካህን ይሆን ዘንድ ነው (ዕብ. 2:16-17፤ 8:1፤ 9:11-12÷24)።

6. ሥጋ ለብሶ የመጣው፣ እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር ያደረገውን ቃል ኪዳን ይፈጽም ዘንድ ነው (2ኛ ሳሙ. 7:16፤ ሉቃስ 1:31-33፤ ሐዋ. 2:30-31÷36፤ ሮሜ 15:8)። በዚህ መሠረት በከበረ ሥጋው ይገለጣል፤ “የነገሥታት ንጉሥ፤ የጌቶችም ጌታ” በመሆን ይነግሣል። በአባቱ በዳዊት ዙፋን ይቀመጣል (ሉቃስ 1:32፤ ራእይ 19:16)።

7. ሥጋ ለብሶ አዲስ የተፈጠረችው ቤተ ክርስቲያን ራስ ሆነ (ኤፌ. 1:22)።

የእግዚአብሔር ልጅ ሥጋ ሲለብስ ሰብአዊ አካልን ብቻ ሳይሆን፤ ሰብአዊ ነፍስና መንፈስንም ወስዷል። በዚህ ሁኔታ ቁሳዊውንና መንፈሳዊውን ሰብአዊነት ተላበሰ። ሁለንተናዊ ሰው በመሆንም በቅርብና በቋሚነት የሰብአዊው ቤተሰብ አባል ሆኖ፤ “የኋለኛው አዳም” (1ኛ ቆሮ. 15:45) ተባለ። “ክቡር ሥጋው” ተብሏልም (ፊልጵ. 3:21)። ይህ አሁን ሕያው እውነት ነው።

ይህ ዘላለማዊ ልጅ፣ ያህዌ አምላክ፣ የማርያም ልጅ፣ የናዝሬት ወጣት፣ የይሁዳ መምህርና ፈዋሽ፣ የቤታንያ እንግዳ፣ የቀራንዮ በግ ነበር። አሁን የሰዎች አዳኝ፣ ወደፊት ደግሞ የክብር ንጉሥ፣ ሊቀካህን፣ የሚመጣው ሙሽራና ጌታ ይሆናል።

እግዚአብሔር ወልድ፡- የምትክነት ሞቱ

ኢየሱስ ክርስቶስ የሞተው ለዓለም ሁሉ ኃጢአት መስዋዕትነት መሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጧል። በዚሁ መሠረት መጥምቁ የሐንስ ኢየሱስን ሲያስተዋውቅ፡- “የዓለምን ሁሉ ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ” (ዮሐ. 1:29) ብሏል። ኢየሱስ የሞተው ለሌሎች መስዋዕትነትና ምትክነት ነው። “ምትክ” የሚለው ቃል በግልጽ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ባይሆንም፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የኃጢአተኞች ምትክ የመሆኑ እውነት ግን በመጽሐፍ ቅዱስ በሚገባ ተረጋግጧል። ክርስቶስ በምትክነት ሞቱ የማይለካውን እግዚአብሔር በኃጢአተኞች ላይ ያለውን የጽድቅ ፍርድ ተሸክመ። የዚህ የምትክነት ጸጋ ውጤት ግልጽና፤ የተከናወነም ነው። አዳኝ የሆነው ክርስቶስ የእግዚአብሔርን ቁጣ ሊያበርድ በሚችል ሁኔታ በኃጢአተኞች ላይ የነበረውን መለኮታዊ ፍርድ ተሸክሟል። ሰዎች ይህን የእግዚአብሔር ማዳን ተቀብለው የምሥራቹን እንዲያምኑ፤ ክርስቶስ ስለ ኃጢአታቸው መሞቱን እንዲገነዘቡ እና እርሱ የግል አዳኛቸው መሆኑን እንዲቀበሉ ተጠይቀዋል።

“ምትክነት” የሚለው ቃል፤ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት አማካይነት የተፈጸመውን ሥራ በከፊል ብቻ ይገልጣል። በመሠረቱ ይህን ሥራ የሚገልጽ አጠቃላይ ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ጥቅም ላይ አልዋለም። “ሥርየት” የሚለው ቃል ትምህርተ-መለኮት ውስጥ ብዙ ጊዜ አጠቃላይ ገላጭ ሆኖ አገልግሏል። ይሁን እንጂ በብሉይ ኪዳንም ሆነ አዲስ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሰ ተመሳሳይ ቃል የለውም። ብሉይ ኪዳን ውስጥ የሥርየት ጽንሰ አሳብ ያገለገለው ኃጢአተኛ በሚያቀርበው መስዋዕት አማካይነት ኃጢአት ለጊዜው የመሸፈኑን ተግባር ለመግለጥ ነበር። ይህ ድርጊት ለጊዜያዊ ይቅርታ መሠረት ሆኗል። “ይህም በፊት የተደረገውን ኃጢአት በእግዚአብሔር ችሎታ ስለመተው ጽድቁን ያሳይ ዘንድ ነው” (ሮሜ 3:25)። እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ዘመን ኃጢአትን ይቅር በማለት ፍጹም በሆነ ጽድቅ ይሠራ ነበር። ኃጢአትን ለጊዜው መሸፈን ብቻ ሳይሆን፤ ለዘላለም የሚያስወግደውንና እንደ መስዋዕት በግ የሚሆነውን የልጁን መምጣትም አስቀድሞ አቅዷል (ዮሐ. 1:29)።

ሀ. የልጁ ሞት የሚያከናውናቸው ነገሮች

የኢየሱስ ክርስቶስን ሞት ሙሉ ዋጋ ለማገናዘብ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በርከት ያሉ ጠቃሚ እውነቶች ተገልጠዋል።

1. የክርስቶስ ሞት እግዚአብሔር ለኃጢአተኞች ያለውን ፍቅር ያረጋግጣል (ዮሐ. 3:16፤ ሮሜ 5:8፤ 1ኛ ዮሐ. 3:16፤ 4:9)። አማኝ በእግዚአብሔር የመወደዱ እውነት፤ አማኝን የማያምን ሰው በማይችለው ላቅ ያለ ሥነ-ምግባራዊ ኑሮ መኖር የሚጠበቅበት ያደርገዋል (2ኛ ቆሮ. 5:15፤ 1ኛ ጴጥ. 2:11-25)።

2. የክርስቶስ ሞት፤ ኃጢአተኛውን ከኩነቱ ለመቢዝት የእግዚአብሔር ጻድቅ ፍርድ ለሚጠይቀው የቤዛነት ዋጋ የተከፈለ ነው ተብሏል። ኃጢአተኛውን ከእግዚአብሔር ጻድቅ ፍርድ ለማዳን የተከፈለ የቤዛነት ዋጋ ነው (ማቴ. 20:28፤ ማር. 10:45፤ 1ኛ ጢሞ. 2:6)። የክርስቶስ ሞት ስለ ኃጢአተኛ የተከፈለ ተገቢ ቅጣት ነበር (ሮሜ 4:25፤ 2ኛ ቆሮ. 5:21፤ ገላ. 1:4፤ ዕብ. 9:28)።

ክርስቶስ ዕዳችንን በመክፈል ነጻ አወጣን። ይህን አሳብ ለመግለጥ ሦስት ጠቃሚ የግሪክ ቃላት አዲስ ኪዳን ውስጥ ተጠቅሰዋል።

(ሀ) ‘አጎራዞ’፤ “ከገበያ መግዛት” ማለት ይሆናል። (‘አጎራ’ ማለት “ገበያ” ነው)። ሰው በኃጢአቱ ሳቢያ ከሞት ፍርድ በታች እንደሆነ ተቆጥሯል (ዮሐ. 3:18-19፤

ሮሜ 6:23)፤ ማለት “ለኃጢአት የተሸጠ” ባሪያ (ሮሜ 7:14) ሆኗል። ነገር ግን የመቤዣት ተግባር በሆነውና የኢየሱስ ክርስቶስ ደም አማካይነት ተገዝቷል (1ኛ ቆሮ. 6:20፤ 7:23፤ 2ኛ ጴጥ. 2:1፤ ራዕይ 5:9፤ 14:3-4)።

(ለ) ‘ኤክሳንሬዝ’፤ “ገዢ ከገበያ ማውጣት” ማለት ሲሆን፤ አሳቡ መግዛት ብቻ ሳይሆን፤ ከግብይት ማውጣትንም ያካትታል (ገላ. 3:13፤ 4:5፤ ኤፌ. 5:16፤ ቆላ. 4:5)፤ አባባሉ ነጻ የማውጣቱ ተግባር ለዘላለም መሆኑንን ያመለክታል።

(ሐ) ‘ሉትሮ’፤ “መፍታት” ወይም “በነጻ መልቀቅ” (ሉቃስ 24:21፤ ሒቶ 2:14፤ 1ኛ ጴጥ. 1:18) ማለት ነው። ይህ ቃል ባሪያን ነጻ ማድረግን ያመለክታል (ሉቃስ 21:28፤ ሮሜ 3:24፤ 8:23፤ 1ኛ ቆሮ. 1:30፤ ኤፌ. 1:7፤ 14፤ 4:30፤ ቆላ. 1:14፤ ዕብ. 9:15፤ 11:35)። በዚህ መሠረት መቤዣት የሚለው አሳብ፤ መግዛትን፤ ከግብይት ማውጣትን እና የተቤዣውን ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት፤ እንዲሁም በመንፈስ ቅዱስ ሥራ ፍጹም ነጻ ማውጣትን ይጨምራል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ለኃጢአት የቀረበ መሥዋዕት ነው። መሥዋዕቱ በብሉይ ኪዳን ዘመን ይቀርብ እንደነበረውና ኃጢአትን ለጊዜው እንደሚሸፍነው፤ እንዲሁም የጽድቅን ፍርድ ያዘዘ እንደነበረው የእንስሳት መሥዋዕት ዓይነት አልነበረም። ክርስቶስ በመሥዋዕትነቱ ኃጢአታችንን ለዘላለም ተሸክሟል (ኢሳ. 53:7-12፤ ዮሐ. 1:29፤ 1ኛ ቆሮ. 5:7፤ ኤፌ. 5:2፤ ዕብ. 9:22፤ 26፤ 10:14)።

3. የኢየሱስ ክርስቶስ ሞት፤ ኃጢአተኞች ለተላለፉት ሕግ ዋጋን ለመክፈል የታዘዘነት ተግባር ነው። ይህ መታዘዝ ኃጢአተኛ በበደሉ ምክንያት ይቀበለው የነበረውን የእግዚአብሔር ፍጹም ፍርድ ያሟላል። “ሄላስቴሪዮን” የሚለው የግሪክ ቃል ሲሆን፤ ማስተሥረያውን (ዕብ. 9:5) ማለትም ቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የነበረና በታቦቱ ውስጥ የነበረውን ሕግ የሸፈነ ኪዳንን የሚያመለክት ነው። በሥርየት ዕለት (ዘሌዋ. 16:14) ማስተሥረያው ላይ ከመሠዊያው የተወሰደ ደም ይረጭበታል፤ ይህ ክንውን የፍርድን ዙፋን ወደ ምህረት ዙፋንነት ይቀይረዋል (ዕብ. 9:11-15)። በተመሳሳይ ሁኔታ የእግዚአብሔር ዙፋን በኢየሱስ ክርስቶስ የማስተሥረድ ሥራ የጸጋ ዙፋን ይሆናል (ዕብ. 4:14-16)።

የዚህ ቃል ተመሳሳይ የሆነውና ‘ሂላስሞስ’ የሚለው የግሪክ ቃል የማስተሥረድን ተግባር ይገልጣል (1ኛ ዮሐ. 2:2፤ 4:10)። ትርጉሙ ክርስቶስ በመስቀል ሞቱ አማካይነት እግዚአብሔር ከሰው ኃጢአት የሚጠይቀውን ዋጋ (ሞት) ፍጹም በሆነ መንገድ አርክቷል ማለት ነው። ሮሜ 3:25-26 ውስጥ እንደተገለጠው፤ እግዚአብሔር ኃጢአትን ይቅር በማለቱ ጻድቅ ተብሏል። ይህ በመስቀሉ ፊት የሚደረግ ይቅርታ፤ በመጨረሻ ጊዜ ክርስቶስ በሞቱ የጽድቅን ጥያቄ ሙሉ በሙሉ የሚያረካ የመሆኑ መሠረት ነበር። በዚህ ሁሉ እግዚአብሔር ኃጢአተኛን በመቅጣት የሚረካ ሆኖ አልታየም። ይልቁንም የፍቅር አምላክ ስለሆነ ኃጢአተኛውን ይቅር በማለት ደስ የሚሰኝ መሆኑ ተገልጧል። የሥርየትና የመቤዣት ተግባር፤ በክርስቶስ ለሚያምን ሰው ሁሉ ዕዳው ሙሉ ለሙሉ እንደተከፈለለት፤ ከኃጢአት ባርነት ነጻ መውጣቱ እና ኃጢአተኛ ይደርስበት የነበረ የእግዚአብሔር ቁጣ ሙሉ ለሙሉ የቀረለት መሆኑን ያረጋግጣል።

4. የክርስቶስ ሞት ኃጢአተኛውን የዋጀና ሥርየት ያመጣለት ብቻ ሳይሆን፤ እግዚአብሔርን ያረካና ዓለም ከእርሱ ጋር የታረቀበት መሠረትም ነው። ‘ካታላሶ’ የሚለውና “ማስታረቅ” የሚል ትርጉም ያለው የግሪክ ቃል ሰውን ሙሉ በሙሉ በመለወጥ ከእግዚአብሔር ጋር ማገናኘት የሚል አሳብ አለው። ይህ ማስታረቅ የሚል ቃል አዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ቦታ ተጠቅሷል (ሮሜ 5:10-11፤ 11:15፤ 1ኛ ቆሮ. 7:11፤ 2ኛ ቆሮ.

5፡18-20፤ ኤፌ. 2፡16፤ ቆላ. 1፡20-21)። መታረቅ በሚለው ቃል ውስጥ ያለው ፅንሰ-አሳብ፤ እግዚአብሔር ይለወጣል ማለት ሳይሆን፤ በክርስቶስ ነጻ የማድረግ ሥራ አማካይነት ከሰው ጋር ያለው ግንኙነት ይቀየራል ማለት ነው። ሰው ነው ይቅር የተባለ፤ የጸደቀ እና ከእግዚአብሔር ጋር ሊታረቅ በሚችልበት ደረጃ በመንፈስ ከፍ ያለ። አሳቡ የሚገልጠው እግዚአብሔር ከኃጢአተኛ ጋር መታረቁን ማለትም ከኃጢአተኝነት ጋር መስማማቱ ሳይሆን፤ ኃጢአተኛው ከእግዚአብሔር ቅዱስ ባሕርይ ጋር እንዲስተካከል መደረጉን ነው። እግዚአብሔር ዓለምን በሞላ ነጻ እንዳደረገና ለኃጢአት ሁሉ ሥርየትን እንደሰጠ፤ እርቅም እንዲሁ የተሰጠ ነው፤ ሆኖም ዓለም ሁሉ ይህን አልተጠቀመበትም (2ኛ ቆሮ. 5፡19፤ 2ኛ ጴጥ. 2፡1፤ 1ኛ ዮሐ. 2፡1-2)። ይህ የእግዚአብሔር መቤዝተ አስደናቂ ስጦታ ከሁሉ የላቀ ዋጋ ያለው ነው። ሥርየትና የማስታረቅ ሥራም እንዲሁ ናቸው፤ ቅዱሳት መጻሕፍት እንደሚነግሩን፤ እግዚአብሔር በዚህ ስጦታው አማካይነት ከዓለም ጋር ይታረቃል (2ኛ ቆሮ. 5፡18-19፤ ኤፌ. 2፡16)።

5. በክርስቶስ ሞት የሰውን ልጅ ከውድቀቱ የሚያወጣ የኃጢአት ፅዳ ተከፍሏል። በዚሁ መሠረት እግዚአብሔር የሥርየት ዋጋን በመክፈል ሰውን ከራሱ ጋር አስታርቋል። ከእንግዲህ ወዲህ ክርስቶስ ኢየሱስን እንደ ግል አዳኙ የሚያምን ሰው ሁሉ እግዚአብሔር እንዳይቀበለው የሚያደርግ አንዳች እንቅፋት የለበትም (ሮሜ 3፡26)። ዓለማት ተሰብስበው ከሚያከናውኑት ነገር ሁሉ ይልቅ እግዚአብሔርን ያረካ የክርስቶስ ሞት ነው። በመሆኑም ይህ እርካታ የእግዚአብሔር ቅድስና ከኃጢአተኞች የሚፈልገውን ዋጋ በመክፈል ፍቅርና ኃይሉን እንዲለግስ አድርጎታል።

6. ክርስቶስ በሞቱ የኃጢአተኞችን ቅጣት በመሸከም የእነሱ ምትክ ሆኗል (ዘሌዋ. 16፡21፤ ኢሳ. 53፡6፤ ማቴ. 20፡28፤ ሉቃስ 22፡37፤ ዮሐ. 10፡11፤ ሮሜ 5፡6-8፤ 1ኛ ጴጥ. 3፡18)። ይህ እውነት ለድኑነት ወደ እግዚአብሔር ለሚቀርቡ ሁሉ የዋስትና መሠረት ነው። ማንኛውም ሰው ከእግዚአብሔር ጋር በሚኖረው ግንኙነት ኃጢአትን አስመልክቶ ያለውን ጥያቄ ሁሉ የሚፈታ እውነትም ነው። ክርስቶስ ለዓለም ሁሉ ሞቷል የሚለው አጠቃላይ እምነት በቂ አይደለም። ክርስቶስ ኃጢአቱን ተሸክሟል የሚል የግል እምነት ያስፈልጋል፤ ይህም ዕረፍት ደስታና እርካታን ያስገኛል (ሮሜ 15፡13፤ ዕብ. 9፡14፤ 10፡2)። ድኑነት በክርስቶስ ለሚያምን ሁሉ በቅጽበት የሚሰጥ የእግዚአብሔር ኃይል ሥራ ነው።

ለ. የወልድን ሞት አስመልክቶ ያለ የተሳሳተ ግንዛቤ

የክርስቶስ ሞት ብዙውን ጊዜ የተሳሳተ ትርጉም ይሰጠዋል። ክርስቲያን ሁሉ እነዚህን ዛሬ እየሰፉ የመጡ ስሕተተኛ ገለጣዎችን በሚገባ መረዳት አለበት።

1. እግዚአብሔር የበደለኛውን ኃጢአት በንጹሐ ሰው ላይ አያኖርም ከሚለው አሳብ በመነሣት የምትክነት ወይም የቤዛነት ሥራ ተገቢ አይደለም ተብሏል። ክርስቶስ ፈቃደኛ ያልሆነ በደል ተሸክሟ ቢሆን ኑሮ ይህ አገላለጥ ምናልባት ልክ ይሆን ይሆናል። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ የሚገልጠው፤ ክርስቶስ በሙሉ አሳብ ለአባቱ ፈቃድ የታዘዘና በዘላለም ፍቅር ያደረገው መሆኑን ነው (ዮሐ. 13፡1፤ ዕብ. 10፡7)። በተመሳሳይ ሁኔታ እግዚአብሔር አብ ራሱ ነበር በማይመረመር ጥበቡ በክርስቶስ በኩል ዓለምን ከራሱ ጋር ያስታርቅ የነበረው (2ኛ ቆሮ. 5፡19)። ጻድቅ ፈራጅ የሆነው እግዚአብሔር በፍጹም ፍቅርና መስዋዕት አማካይነት ቅድስናው የሚጠይቀው ፍርድ ይሞላ ዘንድ ቅጣቱን በራሱ መሸከሙን ይህ ያሳያል።

2. ክርስቶስ በሰማዕትነት ሞተ የሚሉ ክፍሎች አሉ። የሞቱንም ፋይዳ ለእምነቱ የተከፈለ የደፋርነትና የታማኝነት አርአያነት እንደሆነ ይቆጥሩታል። ለዚህ የተሳሳተ አመለካከት በቂ መልስ አለ። ይኸውም፤ ክርስቶስ ለመሥዋዕትነት ከእግዚአብሔር የተሰጠ በግ ስለሆነ፤ ማንም ሕይወቱን አልወሰደበትም (ዮሐ. 10፡18፤ ሐዋ. 2፡23)።

3. ክርስቶስ የሞተው የመልካም ሥነ-ምግባር አርአያ ለመሆን ነው የሚሉም አሉ። እንደነሱ አባባል የክርስቶስ መስቀል የሚያመለክተው፤ መለኮታዊውን የኃጢአት ዋጋ በመሆኑ፤ ይህን የሚረዱ ሰዎች ከኃጢአተኝነት ይቆጠባሉ። ምንም መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለው ይህ ፅንሰ-አሳብ፤ እግዚአብሔር በአሁኑ ጊዜ ሰውን ከነበረበት ሁኔታ ለማሻሻል እንደሚፈልግ ያምናል። እውነቱ ግን የክርስቶስ መስቀል የዳግም ልደት መሠረት መሆኑ ነው።

ምዕራፍ አሥር

እግዚአብሔር ወልድ፡- ትንሣኤው

ሀ. ትንሣኤ በብሉይ ኪዳን

የሰዎችን ሁሉ ትንሣኤና የኢየሱስ ክርስቶስን ትንሣኤ የሚያመለክት አስተምህሮ ብሉይ ኪዳን ውስጥ አለ። አስተምህሮው ቀደም ሲል ምናልባት በአብርሃም ዘመን ይኖር እንደነበር በሚገመተው ከኢዮብ ጊዜ ጀምሮ ነበር፤ ኢዮብ በእምነት መግለጫው እንዲህ ብሏል። “እኔን የሚቤዠኝ ሕያው እንደሆነ፤ በመጨረሻም ዘመን በምድር ላይ እንዲቆም፤ ይህ ቁርበቴም ከጠፋ በኋላ፤ በዚያን ጊዜ ከሥጋዬ ተለይቼ እግዚአብሔርን እንዳይ አውቃለሁ፤ እኔ ራሴ እየዋለሁ፤ ዓይኖቼም ይመለከቱታል፤ ከእኔም ሌላ አይደለም። ልቤ በመናፈቅ ዝሎአል” (ኢዮብ 19፡25-27)። ኢዮብ በዚህ ቃሉ የሚያረጋግጠው የራሱን ትንሣኤ ብቻ ሳይሆን፤ አዳኝ የሆነ ጌታው ሕያው እንደሆነና በኋላም በምድር ላይ የሚቆም መሆኑን ጭምር ነው። ሰዎች ሁሉ በዘመን ፍጻሜ የሚነሡ የመሆኑ ትምህርት ዮሐንስ 5፡28-29 እና ራእይ 20፡4-6፤ 12-13 ውስጥ ይገኛል።

ብሉይ ኪዳን ውስጥ የተለያዩ ትንቢቶች ስለ ሰው አካል ትንሣኤ ይናገራሉ (ኢዮብ 14፡13-15፤ መዝ. 16፡9-10፤ 17፡15፤ 49፡15፤ ኢሳ. 26፡19፤ ዳን. 12፡2፤ ሆሴዕ 13፡14፤ ዕብ. 11፡17-19)። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ መዝሙረኛው ዳዊት፤ “ስለዚህ ልቤን ደስ አለው፤ ምላሴም ሐሴት አደረገኝ፤ ሥጋዬ ደግሞ በተስፋ ታድራለች፤ ነፍሴን በሲኦል አትተዋትምና፤ ቅዱስህንም መበስበስን ያይ ዘንድ አትተውም” (መዝ. 16፡9-10) ባለው ክፍል በግልጽ ተነግሯል። ዳዊት በዚህ ክፍል የሚገልጠው፤ በተስፋ ስለሚጠብቀው የግል ትንሣኤው ብቻ ሳይሆን “ቅዱስህን” ብሎ የሚጠራው ኢየሱስም መበስበስን እንደማያይ ያረጋግጣል። ይህ የዳዊት ቃል የክርስቶስን ትንሣኤ በሚያመለክትበት ሁኔታ በጴጥሮስ ስብከት ውስጥ (ሐዋ. 2፡24-31)፤ እንዲሁም በጳውሎስ ስብከት ውስጥ (ሐዋ. 13፡34-37) ተጠቅሷል።

የክርስቶስ ትንሣኤ መዝሙረ ዳዊት 22፡22 ውስጥም ክርስቶስ ራሱ ከሞቱ በኋላ ለሙን “ለወንድሞቼ” የሚገልጽ መሆኑን ባስገነዘበበት ሥፍራም ተመልክቷል። ክርስቶስ ከፍ ከፍ ብሎ የማዕዘን ራስ እንደሚሆን መዝሙረ ዳዊት 118፡22-24 ውስጥ የተገለጠው፤ በሐዋርያት ሥራ 4፡10-11 ላይ የኢየሱስን ትንሣኤ በማጉላትና በማብራራት ተጠቅሷል። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ብሉይ ኪዳን ውስጥ በመልክ ጸዴቅ ተምሳሌትነት የተተነበየ ይመስላል (ዘፍጥ. 14፡18፤ ዕብ. 7፡15-17፤ 23-25)። በተመሳሳይ ሁኔታ ዘሌዋውያን 14፡4-7 ውስጥ ስለ ለምጸሙ ሰው ከሚቀርቡት ሁለት ወፎች ውስጥ የሚለቀቀው ወፍ እና የመከሩ በኩራት (ዘሌ. 23፡10-11) ተምሳሌቶች ክርስቶስ የትንሣኤ በኩራት እንደሆነ ያመለክታሉ። ያቆጠቆጠችው የአሮን በትርም (ዘኁ. 17፡8) ስለ ትንሣኤ ታመለክታለች። ስለዚህ የሰው ሁሉና የክርስቶስ ትንሣኤ ብሉይ ኪዳን ውስጥ በሚገባ ተረጋግጧል።

ለ. ክርስቶስ ስለራሱ ትንሣኤ፤ የተናገራቸው ትንቢቶች

ክርስቶስ በወንጌሎች ውስጥ ስለ ሞቱና ትንሣኤው በተደጋጋሚ አስቀድሞ ተናግሯል (ማቴ. 16፡21፤ 17፡23፤ 20፡17-19፤ 26፡12፤ 28-29፤ 31-32፤ ማር. 9፡30-32፤ 14፡28፤ ሉቃስ 9፡22፤ 18፡31-34፤ ዮሐ. 2፡19-22፤ 10፡17-18)። ትንቢቶቹ በጣም የተደጋገሙ፤ ግልጽ እና ክርስቶስ የራሱን ሞት እራሱ የተነበየ ለመሆኑ በማያጠያይቅ ሁኔታ በብዙ ተዛማጅ ሁኔታዎች የተገለጡ ናቸው። የእነዚህ ትንቢቶች መፈጸምም ትክክለኛነታቸውን ያረጋግጣል።

ሐ. የክርስቶስ ትንሣኤ ማረጋገጫዎች

አዲስ ኪዳን የክርስቶስን ትንሣኤ አስመልክቶ እጅግ ብዙ ማረጋገጫዎችን ያቀርባል። ክርስቶስ ከትንሣኤው በኋላ ቢያንስ ለአሥራ ሰባት ጊዜ ታይቷል። እነዚህም፡- (1) ለማርያም መግደላዊት (ዮሐ. 20፡11-17፤ ማር. 16፡9-11)፤ (2) ለሴቶች (ማቴ. 28፡9-10)፤ (3) ለጴጥሮስ (ሉቃስ 24፡34፤ 1ኛ ቆሮ. 15፡5)፤ (4) በኤማሁስ መንገድ ላይ ለደቀ መዛሙርቱ (ማር. 16፡12-13፤ ሉቃስ 24፡13-35)፤ (5) ለአሥሩ ደቀ መዛሙርት (እዚህ ላይ “አሥራ አንዱ” ይላል፤ ግን አሥር ናቸው።) ምክንያቱም ቶማስ በወቅቱ በበታው አልነበረም (ማር. 16፡14፤ ሉቃስ 24፡36-43፤ ዮሐ. 20፡19-24)፤ (6) ከትንሣኤው ከአንድ ሳምንት በኋላ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት (ዮሐ. 20፡26-29)፤ (7) በገሊላ ባሕር አጠገብ ለሰባቱ ደቀ መዛሙርት (ዮሐ. 21፡1-23)፤ (8) ለአምስት መቶ ሰዎች (1ኛ ቆሮ. 15፡6)፤ (9) ለያዕቆብና ለጌታ ወንድም ለዮሐንስ (1ኛ ቆሮ. 15፡7)፤ (10) በገሊላ ተራራ ላይ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት (ማቴ. 28፡16-20፤ 1ኛ ቆሮ. 15፡7)፤ (11) በደብረ ዘይት ተራራ በዕርገቱ ወቅት ለደቀ መዛሙርቱ (ሉቃስ 24፡44-53፤ ሐዋ. 1፡3-9)፤ (12) ሰማዕቱ እስጢፋኖስ ከመሰዋቱ በፊት በአባቱ ቀኝ ሆኖ (ሐዋ. 7፡55-56)፤ (13) ደማስቆ መንገድ ላይ ለጳውሎስ (ሐዋ. 9፡3-6፤ 22፡6-11፤ 26፡13-18፤ 1ኛ ቆሮ. 15፡8)። (14) በዐረቢያ ምድር ለጳውሎስ (ሐዋ. 20፡24፤ 26፡17፤ ገላ. 1፡12፤ 17) (15) ቤተ መቅደስ ውስጥ ለጳውሎስ (ሐዋ. 22፡17-21፤ 9፡26-30፤ ገላ. 1፡18)፤ (16) ቂሳሪያ እስር ቤት ለጳውሎስ (ሐዋ. 23፡11)፤ (17) ለሐዋርያው ዮሐንስ (ራእይ 1፡12-20)።

እነዚህ በብዙ የተለያዩ ሁኔታዎች የተፈጸሙ መታየቶች እና በዙሪያቸው ያሉ ማረጋገጫዎች ሁሉ ክርስቶስ ከሞት የተነሣ መሆኑን የሚመሰክሩ ብርቱ የታሪክ ማረጋገጫዎች ናቸው።

መታየቱን አስመልክቶ ከቀረቡት ማረጋገጫዎች አያሌ ተጨማሪ ማስረጃዎች ለመጥቀስ ይቻላል። ክርስቶስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ መቃብሩ ባዶ ነበር (ማቴ. 28፡6፤ ማር. 16፡6፤ ሉቃስ 24፡3፤ 6፤ 12፤ ዮሐ. 20፡2፤ 5-8)። የክርስቶስ ትንሣኤ ምስክሮች ድልሎችና በቀላሉ የሚታሉሉ አለመሆናቸው እርግጥ ነው። እንደውም ማረጋገጫዎችን ለመገንዘብ የዘገዩ ነበሩ (ዮሐ. 20፡9፤ 11-15፤ 25)። የትንሣኤውን እውነት ከጨበጡ በኋላ ግን፤ በክርስቶስ ላላቸው እምነት ለመሞት ዝግጁ ሆኑ። ከትንሣኤው በኋላ ደቀ መዛሙርቱ ለውጥ ታይቶባቸዋል። ኀዘናቸው በደስታና በእምነት ተተክቷል።

ክክርቶስ ትንሣኤ በኋላ በደቀ መዛሙርቱ ስለተከናወነው የመንፈስ ቅዱስ መለኮታዊ ኃይል፤ ስላወጁት የምሥራች ቃል ኃይል እና ያን ይደግፉ የነበሩትን የማረጋገጫ ተአምራት የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ይመስክራል። የጳንጠቆስጤ ዕለት ሌላው ጠቃሚ ማረጋገጫ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ እውነት ባይሆን ኖሮ በዚህ ዕለት ሦስት ሺህ ሰዎችን ለማሳመን አይቻልም ነበር። ይህ የትንሣኤ ቃል አፈ ታሪክ ብቻ ቢሆን ኑሮም እነዚያ ሰዎች ማስረጃውን የመመርመርና የማረጋገጥ ዕድል ነበራቸው።

ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን የምታከብረው የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን፤ ከምትፈጽመው ሥርዓቶች ደግሞ የጌታ እራትና ይቀርብ የነበረው መባ ሌሎቹ ታሪካዊ ማረጋገጫዎች ናቸው (ሐዋ. 20፡7፤ 1ኛ ቆሮ. 16፡2)። ክርስቶስ ከሞት ባይነሣ ኖሮ፤ ሐዋርያቱ የተሰደዱና የተገደሉባት ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን ጸንታ የመኖሯ እውነት ያለ በቂ መግለጫ ይቀር ነበር። የክርስቶስ አካላዊ ትንሣኤ ነው አካሉ የሆነችውን ቤተ ክርስቲያን ለሰማያዊ ሥራዋ ብቁ የሚያደርጋት።

መ. የክርስቶስ ትንሣኤ ምክንያቶች

ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ ቢያንስ ሰባት ዋና ዋና ምክንያቶችን ለመጥቀስ ይቻላል።

1. የክርስቶስ ትንሣኤ ከማንነቱ የሚመነጭ በመሆኑ (ሐዋ. 2፡24)።
2. ለዳዊት የተሰጠን ቃል ኪዳን ለመፈጸም (2ኛ ሳሙ. 7፡12-16፤ መዝ. 89፡20-37፤ ኢሳ. 9፡6-7፤ ሉቃስ 1፡31-33፤ ሐዋ. 2፡25-31)።
3. የትንሣኤ ሕይወትን ለመስጠት (ዮሐ. 10፡10-11፤ 11፡25-26፤ ኤፌ. 2፡6፤ ቆላ. 3፡1-4፤ 1ኛ ዮሐ. 5፡11-12)።
4. የትንሣኤ ኃይል ምንጭ ለመሆን (ማቴ. 28፡18፤ ኤፌ. 1፡19-21፤ ፊል. 4፡13)።
5. የቤተ ክርስቲያን ራስ ለመሆን (ኤፌ. 1፡20-23)።
6. ጽድቃችን ስለተከናወነልን (ሮሜ 4፡25)።
7. የትንሣኤ በኩር ለመሆን (1ኛ ቆሮ. 15፡20-23) ነው።

ሠ. የክርስቶስ ትንሣኤ ጠቃሚነት

የክርስቶስ ትንሣኤ ከታሪካዊነቱ የተነሣ የመለኮታዊነቱ ዋና ማረጋገጫ ነው። ትንሣኤው በሞትና በኃጢአት ላይ ታላቅ ድል እንደመሆኑ፤ ኤፌሶን 1፡19-21 ላይ እንደተጠቀሰው የዘመናችን መለኮታዊ ኃይል መለኪያም ነው። ትንሣኤ እንዲህ ያለ ጠቃሚ አስተምህሮ በመሆኑ፤ በዘመናችንም የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን ለኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ መታሰቢያነት ተለይቷል። ይህ ሰንበት እስራኤላውያን እንዲያከብሩት ከታዘዙበት የሰባተኛው ቀን የሰንበት ሕግ ይልቃል። ስለዚህ ትንሣኤ ለክርስትና እምነት የማዕዘን ድንጋይ ነው። ጳውሎስ 1ኛ ቆሮ. 15፡17 ውስጥ “ክርስቶስ ካልተነሣም እምነታችን ከንቱ ነው፤ ገና በኃጢአታችሁ ናችሁ” እንዳለው ትንሣኤውን በእርግጠኛነት እንናገራለን፤ ክርስቶስ ከሞት ስለተነሣ እምነታችን እርግጠኛ፤ ድል አድራጊነቱን እውነት፤ የክርስትና እምነታችንን ደግሞ ፍጹም ያደርገዋል።

ምዕራፍ አሥራ አንድ

እግዚአብሔር ወልድ፡- ዕርገቱና የክህነት አገልግሎቱ

ሀ. የክርስቶስ ዕርገት እውነትነት

በክርስቶስ መክበር ቅደም ተከተል ትንሣኤው የመጀመሪያው ሲሆን፤ ዕርገቱ ደግሞ ቀጣይ ዋና ነገር ነው። ይህ ማርቆስ 16፡19፤ ሉቃስ 24፡50፤51፤ የሐዋርያት ሥራ 1፡9-11 ውስጥ ተመዝግቧል።

ክርስቶስ በትክክለኛው ሁኔታ ከማረጉ በፊት ወደ ሰማይ ወጥቶ ነበር? የሚል ጥያቄ ይነሣል። ይህንም በተመለከተ ክርስቶስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ፤ “እኔ ወደ አባቴና ወደ አባታችሁ ወደ አምላኬና ወደ አምላካችሁም ዐርጋለሁ” ሲል ለመግደላዊት ማርያም የተናገረው ይጠቀሳል (ዮሐ. 20፡17)። በብሉይ ኪዳን ዘመን ካህኑ ከመሥዋዕት በኋላ ደም ይዞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የሚገባበት ሁኔታ በምሳሌነት ቀርቧል (ዕብ. 9፡12፤ 23-24)። የደሙ መሥዋዕት ተግባራዊ በሆነ ሁኔታ የተከናወነው መስቀሉ ላይ ነው። መስቀሉ ላይ የተከናወነው ሥራ ጥቅሞች ለአማኞች መዋላቸው ዛሬም ይቀጥላል (ዮሐ. 1፡7)። ምንም እንኳን ቃሉ የተለያዩ ፍቺዎች ቢሰጡትም፤ አብዛኛዎቹ የወንጌል አማኞች ዮሐንስ 20፡17 ውስጥ የተጠቀሰውንና “ዐርጋለሁ” የሚለውን ቃል የወደፊት ጊዜ ገላጭ አድርገው ይገነዘቡታል።

1103 ሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ አንድ ውስጥ እንደተጠቀሰው፤ የክርስቶስ ዕርገት በእርግጠኛነት መከናወኑን በተመለከተም ጥያቄ ተነሥቷል። ክርስቶስ በመፀነስና በመወለድ ወደ ምድር መምጣቱ እውነት እንደሆነ ሁሉ፤ ወደ ሰማይ የማረጉን እውነትነት ምንባቡ በሚገባ ይደግፋል። የክርስቶስን ዕርገት ለመግለጥ ሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 1 ውስጥ አራት የግሪክ ቃላት ጥቅም ላይ ውለዋል። “ከፍ ከፍ አለ” (ቁ.9)፤ “ደመናም ከዓይናቸው ሰውራ ተቀበለችው” (ቁ.9)፤ “ሲሄድ” (ቁ.10)፤ “ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው” (ቁ.11)። እነዚህ አራት ገለጣዎች ጠቃሚ ናቸው፤ ምክንያቱም፤ ቁጥር 11 ውስጥ ዳግም ምጽአቱ ልክ እንደ ዕርገቱ፤ ማለትም በዓይናቸው እያዩት በአካል ደመናት እንደተቀበሉት ሁሉ፤ ሲመለስም ሁሉ እያየው በአካል እንደሚመለስ ተተንብዮአል (ሐዋ. 1፡9-11)። ይህ ክፍል የሚያመለክተው ክርስቶስ የሚመጣው ቤተ ክርስቲያንን ለመውሰድ ሳይሆን፤ መንግሥቱን ለመመሥረት መሆኑን ነው።

ለ. ክርስቶስ ሰማይ የመግባቱ ማረጋገጫ

ክርስቶስ ከምድር ወደ ሰማይ ማረጉ ብቻ ሳይሆን፤ እዚያ መድረሱም በተደጋጋሚ መገለጡ የዕርገቱን እውነተኛነት ያረጋግጣል። የክርስቶስን በሰማያዊ ሥፍራ መሆን አያሌ ምንባቦች ያሳያሉ (ሐዋ. 2፡33-36፤ 3፡21፤ 7፡55-56፤ 9፡3-6፤ 22፡6-8፤ 26፡13-15፤ ሮሜ 8፡34፤ ኤፌ. 1፡20-22፤ 4፡8-10፤ ፊልጵ. 2፡6-11፤ 3፡20፤ 1ኛ ተሰ. 1፡10፤ 4፡16፤ 1ኛ ጢሞ. 3፡16፤ ዕብ. 1፡3፤ 13፤ 2፡7፤ 4፡14፤ 6፡20፤ 7፡26፤ 8፡1፤ 9፡24፤ 10፡12-13፤ 12፡2፤ 1ኛ ዮሐ. 2፡1፤ ራእይ 1፡7፤ 13-18፤ 5፡5-12፤ 6፡9-17፤ 7፡9-17፤ 14፡1-5፤ 19፡11-16)።

ሐ. የዕርገቱ ትርጉም

የክርስቶስ ዕርገት የምድራዊ አገልግሎቱን መጠናቀቅ ያስረዳል። ክርስቶስ ወደ ምድር በመምጣት ቤተሐሌም ውስጥ እንደተወለደ ሁሉ፤ አሁን ደግሞ ወደ አባቱ

ተመልሷል። ዕርገቱ በተጨማሪ የሚያስገነዝበው፡ ከትንሣኤው በኋላ ቀድሞ ወደነበረ ገናና ክብሩ መመለሱን ነው። ወደ ሰማይ ማረጉ፤ ምድራዊ ሥራውን ማጠናቀቁንና በአባቱ ቀኝ ወዳለው አዲስ ተግባር መግባቱን ያስገነዝባል።

ክርስቶስ በሰማያትና በምድር ሁሉ ላይ ጌትነቱን እንደጨበጠ አሁን ባለበት ሰማያዊ ስፍራ ሆኖ እውን ሊሆን ያለውን የፍጻሜ ድሉንና ዳግም ምጽአቱን ይጠብቃል። በአብ ቀኝ እንደተቀመጠም በተደጋጋሚ ተገልጧል (መዝ. 110፡1፤ ማቴ. 22፡44፤ ማር. 12፡36፤ 16፡19፤ ሉቃስ 20፡42-43፤ 22፡69፤ ሮሜ 8፡34፤ ኤፌ. 1፡20፤ ቄላ. 3፡1፤ ዕብ. 1፡3-13፤ 8፡1፤ 10፡12፤ 12፡2፤ 1ኛ ጴጥ. 3፡22)። በሰማያት የተቀመጠበት ዙፋን የአብ ነው፤ ይህን ምድራዊ ከሆነው የዳዊት ዙፋን ጋር አንድ በማድረግ ልናየው አይገባም። ምድር የክርስቶስ ዙፋን ማረፊያና የእግሩም መረገጫ ለመሆን በመጠባበቅ ላይ ናት (ማቴ. 25፡31)። የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደመሆኑ አሁን ያለው ስፍራ የክብርና የሥልጣን ነው።

መ. ክርስቶስ በአሁኑ ጊዜ በሰማይ የሚያከናውነው ተግባር

በአብ ቀኝ ተቀምጦ ባለው ክብሩ ከቤተ ክርስቲያን ጋር የሚያገናኙትንና በተምሳሌትነት የተጠቀሱ ሰባት ተግባራትን ያከናውናል፡- 1. እንደ የመጨረሻው አዳም እና የአዲሱ ፍጥረት ራስ፤ 2. አካሉ የሆነች ቤተ ክርስቲያን ራስ በመሆን፤ 3. እንደ በጎቹ (የመንጋው) መልካም እረኛ፤ 4. ለቅርንጫፎቹ እንደ እውነተኛ የወይን ግንድ፤ 5. እንደ ሕንጻ ለምትቆጠረው ቤተ ክርስቲያን በማዕዘን ድንጋይነት፤ 6. የንጉሥ ካህናት ስብስብ ለሆነች ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ካህን በመሆን፤ 7. እንደ ሙሽሪት ለምትጠብቀው (ቤተ ክርስቲያን) እንደ ሙሽራዋ። እነዚህ ሁሉ ተምሳሌቶች ክርስቶስ በአሁኑ ጊዜ የሚያከናውናቸውን ተግባራት በሚገባ ይገልጣሉ። ይሁን እንጂ ዋናው አገልግሎቱ ቤተ ክርስቲያንን በመወከል በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት እንደ ሊቀ ካህን መቅረብ ነው።

በሊቀ ካህንነት አገልግሎቱ ውስጥ አራት ጠቃሚ እውነቶች ተገልጠዋል።

1. *ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በላይ ባለች እውነተኛይቱ ድንኳን ሊቀ ካህን በመሆን፤ በዓለም ላሉትና የራሱ ለሆኑት እንደ ሊቀ ካህን ሆኖ ሊያገለግል ወደ ሰማይ ገብቷል* (ዕብ. 8፡1-2)። ወደ ሰማይ በዐረገ ጊዜ የሰማይ አባቱ የተቀበለው መሆኑ አንድ እውነትን ያሳያል፤ ይህም ምድራዊ አገልግሎቱ በአባቱ ዘንድ ተቀባይነት ያገኘ መሆኑን ነው። በአብ ቀኝ መቀመጡም በዓለም የሚያከናውነው ተግባር መጠናቀቁን ያመለክታል።

በራሱ ሳይሆን በአባቱ ዙፋን መቀመጡ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በቋሚነትና ባለማቋረጥ የሚያስገነዝበን፤ በመጀመሪያ ምጽአቱ ወቅት መንግሥቱን ምድር ላይ አለመመሥረቱን ነው። መንግሥቱን በምድር መመሥረቱ ወደፊት “የሚጠበቅ” ሲሆን፤ ያኔ መለኮታዊ ፈቃዱ በሰማይ እንደሆነ በምድርም ይሆናል። ያኔ “የዓለም መንግሥት ለጌታችንና ለእርሱ ለክርስቶስ ሆነች፤ ከዘላለምም እስከ ዘላለም ይነግሣል” (ራእይ 11፡15) የተባለው ይፈጸማል። ንጉሥ የሆነው ልጅ ያኔ መንግሥትን ከአባቱ ይለምናል፤ አባቱም አሕዛብን ለርስቱ፤ የምድርንም ዳርቻ ለግዛቱ ይሰጠዋል (መዝ. 2፡8)።

ይህን መንግሥቱን አሁን በምድር እንዳልመሠረተ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጥ ያመለክታል (ማቴ. 25፡31-46)። ሆኖም ሰማያዊ ዜጋ የሚሆኑ ሕዝቦችን ከአይሁድና ከአሕዛብም አሁን በምድር እየጠራ ነው። ይህ ሕዝብም አካሉና ሙሽራው የሆነች ቤተ ክርስቲያን ናት። የአሁኑ ጊዜ ዕቅድ ሲያበቃ፤ ወደ ምድር ይመለስና “የወደቀችውን የዳዊትን ድንኳን እንደገና እሠራታለሁ” የሚለውን ትንቢት ይፈጽማል (ሐዋ. 15፡16፤ እንዲሁም ከቁጥር 13 እስከ 18 ያለውን ይመልከቱ)። ምንም እንኳን እርሱ እንደ መልክ

ጼዴቅ ንጉሥና ካህን ቢሆን (ዕብ. 5:10፤ 7:1)፤ በአሁኑ ጊዜ እንደ ንጉሥ ሳይሆን እንደ ካህን ነው በማገልገል ላይ ያለው። ዳግም ሊመጣና የነገሥታት ንጉሥ ሊሆን ያለው ወደ ሰማይ ዐርጓል። “ከሁሉ በላይ ራስ እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው። እርስዋም አካሉና ሁሉን በሁሉ የሚሞላ የእርሱ ሙላቱ ናት” (ኤፌ. 1:22-23)።

2. ክርስቶስ ሊቀ ካህናችን እንደመሆኑ የመንፈሳዊ ስጦታዎች ሁሉ ለጋሻ ነው። አዲስ ኪዳን እንደሚነግረን፤ መንፈሳዊ ስጦታ ለአማኝ የሚሰጥና በመለኮታዊ ኃይል የሚታገዝ ችሎታ ሲሆን፤ የሚሰጠውም አማኙ ውስጥ በሚያድረው በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ነው። ይህም መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ያደረበትን ሰው ተጠቅሞ መለኮታዊ ሥራዎችን ለማከናወን የሚሠራው ሥራ ነው። ይህ ሙሉ በሙሉ በመንፈስ ቅዱስ የሚከናወን ስለሆነ፤ በምንም ሁኔታ በመንፈስ ቅዱስ የተረዳ የሰዎች ሥራ ሊባል አይገባም።

መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተለያዩ ስጦታዎች ቢጠቀሱም (ሮሜ 12:3-8፤ 1ኛ ቆሮ. 12:4-11)፤ በምንም አኳኋን ሁለት ነፍሳት ተመሳሳይ ሁኔታ ውስጥ ሊኖሩ ስለማይችሉ የስጦታዎቹ መለያየት ያዘያኑ ያህል በርካታ ስጦታዎች እንዲኖሩ ያደርጋል። ይሁን እንጂ ስጦታዎቹና ኃይላቸው በግብር የሚታዩት የአማኙ ሕይወት ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ሲሰጥ ነው (ሮሜ 12:1-2፤ 6-8)። እያንዳንዱ አማኝ መንፈሳዊ ስጦታ ተሰጥቶታል። በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ አማኝ እግዚአብሔር የሚከበርበትን ሥራ በተመለከተ እምብዛም ማደፋፈር አያሻውም፤ ማድረግንም፤ ፈቃዱንም በሰውዬው ውስጥ የሚያኖረው መንፈስ ቅዱስ ነው (ፊልጵ. 2:13)።

የዐረገው ጌታ አንዳንድ ሰዎችን እንደ ስጦታ ሰጥቷል። ኤፌሶን 4:7-11 ውስጥ “ለሰዎችም ስጦታን ሰጠ” በማለት የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ የሆኑትን ይዘረዝራል። እነዚህንም በየአጥቢያው አድርጓል። ጌታ ይህን ተግባር ብቃትና እርግጠኛነት ለጎደለው የሰዎች አሠራር አልተወም (1ኛ ቆሮ. 12:11፤ 18)።

3. የዐረገው ክርስቶስ እንደ ዘላለማዊ ሊቀ ካህን የራሱ ለሆኑት እየማለደ ይኖራል። ይህን አገልግሎቱን የጀመረው ገና በዓለም ሳለ ሲሆን (ዮሐ. 17:1-26)፤ አገልግሎቱም ለዳኑት እንጂ ላልዳኑ ሰዎች አይደለም (ዮሐ. 17:9)። ይህ ተግባር የርሱ የሆኑት በዓለም እስካሉ ድረስ በሰማይ ይቀጥላል። የመማለድ ተግባሩ በምድር ያሉ ቅዱሳንን ደካማነት፤ አጋር የለሽነትና፤ አለመብሰል ይመለከታል። እነዚህ ነገሮች ቅዱሳኑ በምንም አኳኋን በደለኞች የሚሆኑባቸው አይደሉም። የቅዱሳኑን ድካም የሚረዳ፤ የጠላታቸውን ኃይልና ዓላማ የሚያውቅ ይህ ጌታ እረኛቸውና የነፍሳቸው ሊቀ ጳጳስ ነው። ለጴጥሮስ ያደርግለት የነበረ ጥበቃ የዚህ እውነት መገለጫ ነበር (ሉቃስ 22:31-32)።

የክርስቶስ ካህናዊ ምልጃ ውጤታማ ብቻ ሳይሆን፤ ዘላለማዊም ነው። የብሉይ ኪዳን ካህናት ሟች ስለሆኑ አገልግሎታቸው ተቋርጧል፤ ክርስቶስ ግን ዘላለማዊ ስለሆነ የማይሻር ሊቀ ካህንነት አለው። “ስለ እነርሱም ሊማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራል፤ ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል” (ዕብ. 7:25)። ዳዊት ይህን መለኮታዊ እረኝነት እና ዘላለማዊ ጥበቃ ተረድቷል (መዝ. 23:1)።

4. ክርስቶስ አሁን የራሱ ለሆኑት በአማላጅነት እግዚአብሔር ፊት ይቀርባል። ይህ የክርስቶስ የውክልና ወይም የጥብቅና ተግባርና በሞቱም አማካይነት ያመጣው ድኅነት ባይኖር፤ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ አማኝ ከሚሠራው ኃጢአት የተነሣ በደለኛና ከእግዚአብሔር የሚለይ ይሆን ነበር። ኃጢአት፤ ክርስቲያን ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ግንኙነት፤ ሰላሙን፤ ደስታውን እና ኃይሉን እንዲያጣ ያደርገዋል። በሌላ በኩል ግን

በደለኛው ኃጢአቱን ቢናዘዝ ይህ ሁኔታ ድንቅ በሆነው የጌታ ጸጋ አማካይነት ይቅር ይባላል (1ኛ ዮሐ. 1:9)። ስለዚህ የክርስቲያንን ኃጢአት ከእግዚአብሔር ቅዱስ ባሕርይ አንጻር መገንዘቡ እጅግ ጠቃሚ ነው።

ክርስቶስ በሰማይ ከሚያከናውነው ካህናዊ ጥበቅና የተነሣ፤ ክርስቲያን በኃጢአት ውስጥ ቢሆን እንኳን ፍጹም የድነትና የጥበቃ ዋስትና አለው። ጠበቃ በግልጽ ችሎት ላይ ሌላ ሰውን ወክሎ የሚቆም ነው። ክርስቶስም እንደ ጠበቃነቱ የራሱ ለሆኑት ኃጢአት ሲያደርጉ (1ኛ ዮሐ. 2:1) ሁልጊዜ በሰማይ በአብ ፊት በመቅረብ ይማልዳል (ዕብ. 9:24)። ምልጁን የሚያቀርበው ለእግዚአብሔር አብ ነው። ሰይጣንም ሌሊትና ቀን ወንድሞችን በእግዚአብሔር ፊት እየከሰሰ እዚያው አለ (ራእይ 12:10)። ለክርስቲያን ኃጢአት ቀላል ነገር ይመስለው ይሆናል። ቅዱስ የሆነው እግዚአብሔር ግን በቀላሉ አያልፈውም። በምድር ኃጢአት ምስጢራዊ ይሆን ይሆናል፤ በሰማይ ግን የተገለጠ ነው። ጠበቃችን ያለ ማንም ጠያቂነት በአስደናቂ ጸጋው ስለ በደለኛው አማኝ ይማልዳል። ይህ ጠበቃ የአማኙን ድነት በማስገኘት ረገድ ፍጹም ከሆነው የእግዚአብሔር ፍርድ ጋር በተያያዘ ሁኔታ “ጻድቅ ኢየሱስ ክርስቶስ” ተብሏል። ጌታ ሊያነጻ ብቃት ያለውን የራሱን ደም በማቅረብ ይማልዳል። አብም ክርስቶስ በሞቱ የኃጢአት ቤዛ ከመሆኑ የተነሣ ልጆቹን ከማንኛውም የሰይጣን ክስ ደግሞም ኃጢአት ከሚያመጣው ፍርድ ያድናቸዋል (1ኛ ዮሐ. 2:2)።

ክርስቶስ በሰማይ የክህነት አገልግሎት መስጠቱ ክርስቲያን ኃጢአትን እንዲሠራ ያመቸዋል ማለት አይደለም። ይልቁንም በተቃራኒው ኃጢአትን እንዳንሠራ ግድ የሚለን መሆኑ ነው የተጻፈው (1ኛ ዮሐ. 2:1)። በጠበቃው (በክርስቶስ) ላይ የሚያስከትለውን የመማለድ ጫና የሚረዳ ማንም አማኝ፤ በግዴለሽነት ኃጢአት ሊሠራ አይችልም። የክርስቶስ የክህነት አገልግሎት ለዳኑት የመማለድና በነሱ ስፍራ በመቆም ዘላለማዊ ዋስትና የሚሰጥ ነው (ሮሜ 8:34)።

ሠ. ክርስቶስ በአሁኑ ጊዜ በምድር የሚያከናውነው ተግባር

ክርስቶስ በአካል በሰማይ በአባቱ ቀኝ ሆኖ፤ በምድርም በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ይሠራል። በብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ ጌታ በቤተ ክርስቲያን ውስጥና ከቤተ ክርስቲያን ጋር መኖሩ ተገልጧል (ማቴ. 28:18-20፤ ዮሐ. 14:18፤ 20፤ ቁላ. 1:27)። ለቤተ ክርስቲያኑ ዘላለማዊ ሕይወት የሚሰጥ እርሱ በመሆኑ በእርሷ ይኖራል (ዮሐ. 1:4፤ 10:10፤ 11:25፤ 14:6፤ ቁላ. 3:4፤ 1ኛ ዮሐ. 5:12)። ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን ካለው አገልግሎት በተጨማሪ፤ በአሁኑ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያለውን አገልግሎት በአማኞች አማካይነት ያከናውን ዘንድ መንፈስ ቅዱስን ልኳል። አብም በዚህ ዘመን በአማኞች ሁሉ ይኖራል (ዮሐ. 14:23)።

የአሁኑ የክርስቶስ አገልግሎት፤ እግዚአብሔር የሚያከናውነውን፤ ማለት የክርስቶስን አካል (ቤተ ክርስቲያንን) ለመመሥረት ሰዎችን መጥራቱን ማረጋገጫ ቁልፍ ነው ለማለት ይቻላል። እግዚአብሔር እነዚህ እስከ ምድር ዳርቻ የክርስቶስ ምስክሮች ይሆኑ ዘንድ ኃይል ይሞላቸዋል፤ ይቀድሳቸዋል። የአሁኑ ሥራው ከዳግም ምጽአቱ ጋር ከተያያዙት ሥራዎች ቀዳሚው ነው።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት

እግዚአብሔር ወልድ፡- ለቅዱሳኑ መምጣቱ

ሀ. ያልተፈጸመ ትንቢት

በዚህ ምዕራፍ የተመረጠው አስተምህሮ እጅግ ጠቃሚ ከሆኑት ያልተፈጸመ ትንቢት ጉዳዮች አንዱ ነው። የዚህ ጽሑፍ አንባቢ ሊረዳው የሚገባ ነገር፡ ትንቢት እግዚአብሔር አስቀድሞ የተናገረውና በጽሑፍ የሰፈረ ታሪክ መሆኑን ነው። ስለዚህ እንደ ማንኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ይታመናል። መጽሐፍ ቅዱስ ሲጻፍ አንድ አራተኛ የሚሆነው ክፍሉ በትንቢት መልክ ነበር። ብዙው ትንቢት ተፈጽሟል፤ እያንዳንዱ ፍጻሜ ልክ በትንቢት እንደተነገረው ነው። ከልደቱ ብዙ ዓመታት በፊት እንደተተነበየው ክርስቶስ የመጣው ከይሁዳ ነገድ፤ ከአብርሃም ልጅ፤ ከዳዊት ልጅ፤ ቤተሉዊም ውስጥ ከአንዲት ድንግል በመወለድ ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታ፤ የአሚኒቱ ዝርዝር መዝሙረ ዳዊት 22 ውስጥ ከሺህ ዓመታት በፊት በተተነበየው መሠረት በትክክል ተፈጽሟል።

የእግዚአብሔር ቃል በአሁኑ ጊዜ ያልተፈጸመ ብዙ ትንቢቶች አሉት። ስለሆነም ትንቢቶቹ በአሁኑ ጊዜ እንዳሉት እንደ ሌሎቹ የእግዚአብሔር ሥራዎች ሁሉ ያለጥርጥር እንደሚፈጸም ማመኑ ተገቢና እግዚአብሔርንም በእምነት ማክበር ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስ ልክ ወደ ሰማይ በሄደበት አኳኝን፡ “ይህ...ኢየሱስ” በዐረገበት አካሉና በደመናት ታጅቦ (ሐዋ. 1፡11) የሚመለስ መሆኑ በትንቢት ቃሎች በሚገባና በስፋት ተገልጧል። በታላላቅ የክርስትና እምነት መግለጫዎች ውስጥም ታክሏል። ይህ እውን ቢሆንም፤ የክርስቶስ ዳግም ምጽአት አስተምህሮ ልዩ ጥንቃቄ ሊሰጠው የሚገባ ጉዳይ ነው።

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ትንቢትን ከኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጋር በተዛመደ አኳኝ ሲመለከቱ፤ ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያኑ መምጣቱን (የአማኞች ወደ ሰማይ መነጠቅ) እና ግልጥ ከሆነው ዳግም ምጽአት (መንግሥቱን ለመመሥረት እና ለሺህ ዓመታት ለመግዛት ከቅዱሳኑ ጋር ከመምጣቱ) ይለያይታል። በነዚህ ሁለት ክንውኖች መካከል ብዙ ዋና ዋና ክስተቶች ይታያሉ፤ የዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን ብቅ ማለት፤ በአምባገነን መሪ የሚተዳደር ዓለም አቀፍ መንግሥት መመሥረት፤ እና እጅግ አሠቃቂ ጦርነቶች መቀስቀሳቸው የሚጠቀሱ ናቸው። እርሱ መንግሥቱን ሊያቆም እስኪመጣ ጦርነቶቹ ይካሄዳሉ። ትንቢቶች ቃል በቃል ከተተረጎሙ የሚኖረው ቅደም ተከተል በመጀመሪያ ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያኑ የመምጣቱ ክንውን ነው።

ምንም እንኳን ከቤተ ክርስቲያን መነጠቅ በኋላ የፍጻሜው ዘመን ክንውኖች በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን ትንቢቶች ቢጠቀሱ፤ ክርስቶስ መጀመሪያ ለቤተ ክርስቲያኑ የመምጣቱ እውነት መጀመሪያ ብሉይ ኪዳን ውስጥ አልተገለጠም፤ የአዲስ ኪዳን ትንቢት ነው።

ለ. ስለ መነጠቅ የተነገሩ ትንቢቶች

ክርስቶስ ከፍጻሜው ዘመን ክንውኖች በፊት ለቅዱሳኑ የመምጣቱን መገለጥ፤ በመስቀሉ ዕለት ዋዜማ በላይኛው ክፍል ውስጥ ለደቀ መዛሙርቱ ነግሯቸዋል። ዮሐንስ 14፡2-3 ውስጥ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ብሏቸዋል፡- “በአባቴ ቤት ብዙ መኖሪያ አለ እንዲህስ ባይሆን ባልኋችሁ ነበር፤ ስፍራ አዘጋጅላችሁ ዘንድ እሄዳለሁና

ሄጀም ስፍራ ባዘጋጅላችሁ እኔ ባለሁበት እናንተ ደግሞ እንድትሆኑ ሁለተኛ እመጣለሁ፤ ወደ እኔም እወስዳችኋለሁ።”

ደቀ መዛሙርቱ ያን ትንቢት ለመስማት ፈጽሞ የተዘጋጁ አልነበሩም። ማቴዎስ 24፡26-31 ውስጥ ክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት ዳግም በክብር ስለመምጣቱ ተነግሯቸዋል። እስከዚያች ሰዓት ድረስ ክርስቶስ መጀመሪያ ወደ ሰማይ እንደሚወስዳቸውና በመጨረሻው ዘመን ከሚፈጸሙ ክፉ ነገሮች እንደሚጠበቃቸው ደቀ መዛሙርቱ አልተገነዘቡም ነበር። ዮሐንስ 14 ውስጥ እንደተጠቀሰው ክርስቶስ ስፍራ ሊያዘጋጅላቸው የሚሄድበት የአብ መኖሪያ በሰማይ መሆኑ ግልጽ ነው። ስፍራ ካዘጋጀ በኋላ ሊወስዳቸው እንደሚመለስ ተስፋ ሰጥቷቸዋል። ዓላማው ደቀ መዛሙርቱን ከምድር ወደ አባቱ ቤት መውሰድ ነው። ይህን ተስፋ ሐዋርያው ጳውሎስ በዝርዝር ገልጧል።

ጳውሎስ በቅዱሳን ትንሣኤና ክርስቶስ በምድር ላሉት ቅዱሳን በመምጣቱ መካከል ስላለው ጉዳይ የተሰሉንቁ ሰዎች ለነበራቸው ጥያቄ መልስ ሲጽፍ የዚህን ታላቅ ክንውን ዝርዝር ገልጧል (1ኛ ተሰ. 4፡13-18)። ከ16-17 ባሉት ቁጥሮች እንዲህ ብሏል፡- “በእግዚአብሔርም መለኮት ከሰማይ ይወርዳልና በክርስቶስም የሞቱ አስቀድመው ይነሣሉ፤ ከዚያም በኋላ እኛ ሕያዋን ሆነን የምንቀረው ጌታን በአየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና እንነጠቃለን፤ እንዲሁም ሁልጊዜ ከጌታ ጋር እንሆናለን”።

የክርስቶስ ለቅዱሳን መምጣት ሁኔታዎች ቅደም ተከተል የሚጀምረው ክርስቶስ ከዙፋኑ ተነሥቶ ከምድር በላይ ወዳለው አየር ሲወርድ ነው። ሲመጣ ድምፅ ይሰጣል። ያም ድምፅ “የትእዛዝ ድምፅ” ነው። ይህ ሁኔታ በመላእክት አለቃ በሚካኤል የድል ድምፅና የእግዚአብሔር መለኮት ይታጀባል። ሙታን ክርስቲያኖች የክርስቶስን ድምፅ በመታዘዝ (ዮሐ. 5፡28-29) ከመቃብር ይነሣሉ። በ1ኛ ተሰሎንቄ 4፡14 ላይ እንደተጠቀሰው የሙታኑ ነፍሳት ክርስቶስን ያጅቡታል። ምክንያቱም ቃሉ “እንዲሁም በኢየሱስ ያንቀላፋትን እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ያመጣቸዋል” ይላልና። እነዚህ ነፍሳት ጌታን አጅበው ከመጡ በኋላ መቃብር ውስጥ ከነበረውና ከሚያርገው አካላቸው ጋር ይገናኛሉ። በክርስቶስ ያንቀላፋት (የሞቱት) ከተነሡ በኋላ፤ በሕይወት ያሉት ክርስቲያኖች “ጌታን በአየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና ይነጠቃሉ”። በዚህ ሁኔታ ቤተ ክርስቲያን ከምድር ትወስድና፤ በአብ ዘንድ በመኖር ዮሐንስ 14 ውስጥ የተጠቀሰውን ተስፋ ትፈጽማለች።

ተጨማሪ ዝርዝር 1ኛ ቆሮንቶስ 15፡51-58 ውስጥ ተሰጥቷል። ጌታ ለቤተ ክርስቲያኑ የሚመጣበት ሁኔታም “ምስጢር” ተብሏል። ይህ ማለት፤ እውነታው በብሉይ የተሸሸገና በአዲስ ኪዳን የተገለጠ ነው ለማለት ነው (ሮሜ 16፡25-26፤ ቄላ. 1፡26)። ክርስቶስ መንግሥቱን በምድር ለመመሥረት የመምጣቱ እውነት በብሉይ ኪዳን የተገለጠ ሲሆን፤ ንጥቀት ግን በአዲስ ኪዳን ብቻ ነው የተገለጠው። ጳውሎስ 1ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 15 ውስጥ ክንውኑ ወዲያውኑ “በቅፅበተ ዓይን” እንደሚሆን ገልጧል። የሙታኑ አካል የማይበሰብስ፤ የማያረጅና የማይሞት ይሆናል (1ኛ ቆሮ. 15፡53)።

አዲሱ አካላችን ኃጢአት አልባ እንደሚሆን መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስረዳል (ኤፌ. 5፡27፤ ፊልጵ. 3፡20-21)። በመቃብርም ሆነ በሕይወት ያሉት አካላት ለመንግሥተ ሰማያት የሚሰማሙ አይደሉም። ለዚህ ነው ጳውሎስ “እኛ ሁላችንም እንለወጣለን” (1ኛ ቆሮ. 15፡51) ያለው። ከቤተ ክርስቲያን (አማኞች) ትንሣኤና መነጠቅ ጋር ሲነጻጸር፤ ከኢንጠቆስጤ ዕለት በፊት የሞቱ፤ ወይም ከመነጠቅ ክንውን በኋላ የሚሞቱ ቅዱሳን ትንሣኤና ንጥቀት ክርስቶስ መንግሥቱን ሊመሠርት እስኪመጣ ይዘገያል (ዳን. 12፡1-2፤ ራእይ 20፡4)። ኃጢአተኞች ግን እስከ ክርስቶስ የሺህ ዓመታት አገዛዝ ፍጻሜ ድረስ አይነሡም (ራእይ 20፡5-6፤ 12-13)።

ሐ. ክርስቶስ ለቅዱሳኑ መምጣቱ እና ከቅዱሳኑ ጋር መምጣቱ ሲነጻጸሩ።

መነጠቁ የሚከናወነው ከፍጻሜው ጊዜ ቀድሞ ነው የሚለው አስተምህሮ፤ ቅድመ ፍዳ አመለካከት ይባላል። ከዚህ ጋር የሚነጻጸረው ሌላ አመለካከት ደግሞ ድኅረ ፍዳ ዘመን የተሰኘው ሲሆን፤ የክርስቶስን ለቅዱሳኑና ከቅዱሳኑ ጋር መምጣት እንደ አንድ ክንውን የሚያይ ነው። ከነዚህ ሁለት አመለካከቶች የቱ ነው ትክክል ለሚለው ጥያቄ መልስ የሚሆነው፤ ትንቢትን በትክክል የመተርጎሙ ውጤት ይሆናል።

በሁለቱ ክንውኖች መካከል አንዳንድ ልዩነቶች ይታያሉ።

1. ክርስቶስ ቅዱሳኑን በሰማይ ወዳለ አባቱ ቤት ለመውሰድ የመምጣቱ ሂደት፤ ከምድር ወደ ሰማይ የሚደረግ እንቅስቃሴ ሲሆን፤ ከቅዱሳኑ ጋር የመምጣቱ ክንውን ግን ከሰማይ ወደ ምድር የሚደረግ እንቅስቃሴ ነው። ይህም ክርስቶስ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ተገልጦ መንግሥቱን የሚመሠርበት ጊዜ ይሆናል።

2. በሕይወት ያሉ ቅዱሳን በሙሉ በመነጠቅ ጊዜ የሚለወጡ ሲሆን፤ ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጋር በተያያዘ ሁኔታ ግን ቅዱሳን አይለወጡም።

3. በመነጠቅ ጊዜ ቅዱሳን ወደ ሰማይ የሚሄዱ ሲሆን፤ በዳግም ምጽአቱ ግን ሳይለወጡ በምድር ላይ ይኖራሉ።

4. በመነጠቅ ጊዜ ዓለም የማይለወጥና የማይፈረድበት ሆኖ በኃጢአቱ ይቀጥላል፤ በዳግም ምጽአት ግን ይፈረድበታል፤ ጽድቅም በምድር ላይ ይመሠረታል።

5. ቤተ ክርስቲያን የምትነጠቀው ከሚመጣው የቁጣ ቀን ለመዳን ሲሆን፤ ዳግም ምጽአቱ ግን በክርስቶስ በማመን በመከራው ጊዜ ሁሉ ታግሠው የቆዩትን ለማዳን ነው።

6. መነጠቅ ሳይታሰብና በቅፅበት ሊሆን እንደሚችል የተገለጠ ሲሆን፤ ዳግም ምጽአቱ ግን ብዙ ምልክቶችና ድርጊቶችን ተከትሎ የሚፈጸም ይሆናል።

7. መነጠቅ በአዲስ ኪዳን ብቻ የተገለጠ እውነት ሲሆን፤ የክርስቶስ ዳግም ምጽአት ግን በቅድሚያ ሊከናወኑ ካሉ ምልክቶችና ሁኔታዎች ጋር በብሉይም በአዲስም የተጠቀስ እውነት ነው።

8. መነጠቅ የዳኑትን ብቻ የሚመለከት ሲሆን፤ የክርስቶስ ዳግም ምጽአት ግን ሁለቱንም ማለት የዳኑትንና ያልዳኑትን ይመለከታል።

9. በመነጠቅ ጊዜ ሰይጣን ስለማይታሰር በቀጣዮቹ ጊዜያት ከበፊቱ ይልቅ ይበረታል። በዳግም ምጽአት ግን ይታሰራል። ምንም ዓይነት እንቅስቃሴ እንዳያደርግ ይጠበቃል፤ ይከለከላል።

10. መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ቤተ ክርስቲያን በተመሠረተችበት ወቅትና በመነጠቁ መካከል ይህ እንደከናወን የግድ መፈጸም ያለበት ትንቢት የለም። ንጥቀት ቅፅበታዊ ነገር ነው። ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት ቀደም ብሎ ግን መፈጸም የሚገባቸው ብዙ ምልክቶች አሉ።

11. ክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት ወደ ምድር በሚመጣበትና ከቅዱሳን መነጠቅ ጋር በተያያዘ ሁኔታ፤ የሕያዋን ቅዱሳን በዚያው ጊዜ መለወጥ በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን አልተጠቀሰም። እንደውም ሕያው ቅዱሳን በሺሁ ዓመት መንግሥት ውስጥ ለማገልገል በተፈጥሮ አካላቸው መኖር ስላለባቸው ይህ ዓይነቱ አስተምህሮ የማይሆን ነገር ነው።

12. የክርስቶስን ወደ ምድር መመለስ በሚገልጠው ቅደም ተከተል ውስጥ ንጥቆትን የሚመስል ሌላ ክንውን የለም። በማቴዎስ 25፡31-46 መሠረት ከክርስቶስ መመለስ ቀጥሎ በመጣው የፍርድ ወቅት አማኞችና የማያምኑ ሰዎች ተደባልቀዋል። በመሆኑም ክርስቶስ ወደ ምድር በሚመለስበት ወቅት የዳኑትን ካልዳኑት የሚለይ መነጠቅ፤ ወይም ሌላ መለያ አልተከናወነም።

13. ክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት መምጣቱን፤ እንዲሁም ከዚያ ቀድመውና ተከትለው የሚከናወኑ ነገሮችን የሚገልጠውን አስተምህሮ ማጥናት፤ ክንውኖቹ ቤተ ክርስቲያንን ሳይሆን እስራኤልንና፤ ያመኑ አሕዛብን እንዲሁም ያላመኑ አሕዛብን የሚመለከቱ መሆናቸውን በግልጽ ለመገንዘብ ይረዳል። ይህ ጉዳይ በሚቀጥለው ምዕራፍ ይገለጣል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ባልተጠበቀ ጊዜ ወይም ድንገት ለቤተ ክርስቲያኑ መምጣት ነቅተን እንድንኖር የሚያደርገን እውነት ነው። የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች 1ኛ ተሰሎንቄ 1፡10 ውስጥ “ከሙታን ያስነሣውን ልጁን እርሱንም ኢየሱስን ከሚመጣው ቁጣ የሚያድነንን ከሰማይ ትጠብቁ ዘንድ” ተብሎ ተነግሯቸዋል። ተስፋቸው በፍዳው ውስጥ ማለፋቸው ሳይሆን፤ በምድር ላይ ሊዘንብ ካለው የእግዚአብሔር ቁጣ መዳን ነው (1ኛ ተሰ. 5፡9፤ ራእይ 6፡17)። አዲስ ኪዳን ውስጥ እንደተገለጠው፤ መነጠቅ አጽናኝ ተስፋ (ዮሐ. 14፡1-3፤ 1ኛ ተሰ. 4፡18)፤ የሚያነጻ ተስፋ (1ኛ ዮሐ. 3፡1-3) እና የተባረከ ወይም የደስታ ተስፋ (ቲቶ 2፡13) ነው። ክርስቶስ መንግሥቱን ምድር ላይ ለመመሥረት እስከሚመጣ ድረስ ዓለም አያየውም፤ ክርስቲያኖች ግን በመነጠቅ ጊዜ በክብሩ ያዩታል። ያም ጊዜ “የታላቁን አምላካችንና የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መገለጥ” የሚመለከቱበት ይሆናል (ቲቶ 2፡13)።

ምዕራፍ አሥራ ሦስት

እግዚአብሔር ወልድ፡- ከቅዱሳን ጋር ስለመምጣቱ

በዚህ ምዕራፍ፡ ክርስቶስ ከቅዱሳን ጋር እና ለቅዱሳን መምጣቱን የሚያመለክተው ትምህርት ለአንዳንዶች ግር ይላቸዋል፡ ስለዚህ ልዩነታቸውን ለማጤን ሁለቱን ክንውኖች በጣም ራሳቸውን ተገቢ ይሆናል።

ሀ. ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት የሚቀድሙ ዓበይት ሁኔታዎች

ኋላ ከመጨረሻው ዘመን ትንቢት ጋር በተያያዘ መልኩ በምናደርገው ጥናት እንደምናገኘው፡ በቤተ ክርስቲያን መነጠቅና በክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት ዳግም መምጣት መካከል ያለው ጊዜ ግልጽ በሆኑ ሦስት ወቅቶች ተከፋፍሏል።

1. የዝግጅቱ ወቅት ከቅዱሳን መነጠቅ ቀጥሎ የሚመጣ ሲሆን፡ ያን ጊዜ በምታንሠራራው ጥንታዊት የሮም መንግሥት ሥር አሥር መንግሥታት በኮንፌዴሬሽን አስተዳደር ይጠቃለላሉ። ከዚህ አስተዳደር ውስጥ መጀመሪያ ሦስቱን፡ ቀጥሎ ደግሞ አሥሩንም መንግሥታት የሚገዛ አምባገነን መሪ ይነሣል።

2. ይህ መሪ ከእስራኤል ጋር በሚያደርገው የሰባት ዓመት ቃል ኪዳን መሠረት በሜዲትራኒያን ባሕር አካባቢ የሠላም ጊዜ ይሆናል (ዳን. 9፡27)።

3. ቃል ኪዳን ከተደረገ ሦስት ዓመት ተኩል በኋላ አምባገነኑ መሪ ቃሉን ስለሚያፈርስ፡ በእስራኤልና በክርስቶስ በሚያምኑ ሁሉ ላይ ስደት ይነሣል። ይህ መሪ የዓለም አምባገነን መሪ ይሆናል፡ ስግደት ለርሱ ብቻ እንዲሆን ከመሸቱ የተነሣ የዓለም ሃይማኖቶችን ሁሉ ያጠፋል። ክርሱ ፈቃድ በቀር መገብየት እንዳይኖርና፡ ያለርሱ ፈቃድ መሸጥ ወይም መግዛት እንዳይቻል ለማድረግ በዓለም ያለውን የንግድ እንቅስቃሴ ሁሉ ይቆጣጠራል።

ይህ የሦስት ዓመት ተኩል ጊዜ ታላቁ ፍዳ ይባላል (ዳን. 12፡1፤ ማቴ. 24፡21፤ ራእይ 7፡14)። በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔር ታላቅ ፍርድ ይወርዳል (ራእይ 6፡1-18፤ 24)። ታላቁ ፍዳ ወደ ታላቅ የዓለም ጦርነት ይሸጋገራል (ራእይ 16፡14-16)። ጦርነቱ ከፍተኛ ደረጃ ላይ በሚደርስበት ጊዜ፡ ክርስቶስ ሰማዕት ያልሆኑ ቅዱሳንን ለመታደግ፡ በምድር ላይ ሊፈርድና የጽድቅ መንግሥቱን ሊመሠርት ይመጣል። ከብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ለመረዳት እንደሚቻለው፡ ይህ ታላቅ፡ የሁከት ሁኔታ ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት ይቀድማል። እነዚህ ክንውኖች ሳይፈጸሙ የክርስቶስን ዳግም ምጽአት ይሆናል ብሎ መጠባበቅ አይቻልም።

ለ. ከዳግም ምጽአቱ ጋር የሚዛመዱ ወሳኝ እውነታዎች

1. ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር የሚመለስ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል (ዘካ. 14፡4)፤ በአካል (ማቴ. 25፡31፤ ራእይ 19፡11-16)፤ በደመና እንደሚመለስ (ማቴ. 24፡30፤ ሐዋ. 1፡11፤ ራእይ 1፡7)። ስለዚህ የሚናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ሁሉ እንደሚገልጡት ይህ ሁኔታ ዓለም ሁሉ የሚያየውና የከበረ ዕለት ነው (ራእይ 1፡7)።

2. በኢየሱስ ክርስቶስ በራሱ እንደተገለጠውና ማቴዎስ 24፡26-29 ውስጥ እንደተመዘገበው፡ የርሱ መገለጥ የመብረቅ ብርሃን ከምሥራቅ እስከ ምዕራብ እንደሚታይ ይሆናል። ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት “ከዚያች ወራትም መካሪ” በመባል በሚታወቁት

ጊዜያት፡ በሰማይ ሁከት ይሆናል፤ ፀሐይ ትጨልማለች፤ ጨረቃ ብርሃን አትሰጥም፤ ከዋክብት ከሰማያት ይወድቃሉ፤ ሰማያት ራሳቸው ይናወጣሉ። ራእይ 6፡12-17፤ 16፡1-21 ውስጥ ሁኔታው በበለጠ ዝርዝር ተብራርቷል። የክርስቶስ ዳግም ምጽአት በምድር በሚኖሩ ሁሉ የሚታይ ይሆናል (ማቴ. 24፡30፤ ራእይ 1፡7)። “የምድር ወገኖች ሁሉ ዋይ ዋይ ይላሉ” (ማቴ. 24፡30)፤ ምክንያቱም ብዙዎቹ ፍርድ የሚጠበቃቸው በዚህ ጌታ ያላመኑ ሕዝብ ናቸው።

3. ክርስቶስ በዳግም ምጽአቱ ወቅት በቅዱሳንና በመላእክት በድምቀት ይታጀባል። ሁኔታው ራእይ 19፡11-16 ውስጥ በዝርዝር ተገልጧል። ዮሐንስ እንዲህ ነው የጻፈው፡- “ሰማይም ተከፍቶ አየሁ፤ እነሆም አምባላይ ፈረሰ፤ የተቀመጠበትም የታመነና እውነተኛ ይባላል፤ በጽድቅም ይፈርዳል፤ ይዋጋልም። ዓይኖቹም እንደ እሳት ነበልባል ናቸው፤ በራሱ ላይም ብዙ ዘውዶች አሉ፤ ከእርሱ በስተቀር አንድ እንኳ የማያውቀው የተጻፈ ስም አለው፤ በደምም የተረጨ ልብስ ተጎናጽፏል፤ ስሙም የእግዚአብሔር ቃል ተብሏል። በሰማይም ያሉ ጭፍሮች ነጭና ጥሩ ቀጭን የተልባ እግር ልብስ ለብሰው በአምባላዮች ፈረሶች ተቀምጠው ይከተሉት ነበር። አሕዛብንም ይመታበት ዘንድ ስለታም ሠይፍ ከአፉ ይወጣል፤ እርሱም በብረት በትር ይገዛቸዋል፤ እርሱም ሁሉን የሚገዛ የእግዚአብሔር የብርቱ ቁጣውን ወይን መጥመቂያ ይረግጣል። በልብሱና በጭኑም የተጻፈበት የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ የሚል ስም አለው።”

የክርስቶስ በቅዱሳን ሁሉና በመላእክት የታጀበ መሆኑ፡ ሂደቱን ዝግ ያለና ብዙ ሰዓት የሚወስድ መሆኑን ያመለክታል። በዚህ ጊዜ ዓለም ሁሉ ክንውኑን ያይ ዘንድ መሬት ትሽከረከራለች። የዳግም ምጽአቱ ክንውን ክርስቶስ ወደ ሰማይ በዐረገበት በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ያበቃል (ዘካ. 14፡1-4፤ ሐዋ. 1፡9-12)። በዚያን ጊዜ የክርስቶስ እግሮች ደብረ ዘይት ተራራ ላይ ያርፋሉ፤ ተራራውም ሁለት ላይ ይከፈልና ከኢየሩሳሌም ወደ ምሥራቅ እስከ ዮርዳኖስ የሚዘልቅ ሸለቆ ይፈጠራል።

4. ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ በመጀመሪያ በጦርነቱ የተሳተፈውን የዓለም ጦር ሠራዊት ይቆጣል (ራእይ 19፡15-21)። መንግሥቱንም እንደመሠረተ እስራኤልን ሰብስቦ ወደ ሺህ ዓመቱ መንግሥት ለመግባት ካላቸው ብቃት አንጻር ይፈርድባቸዋል (ሕዝ. 20፡34-38)። በተመሳሳይ ሁኔታ “አሕዛብን” ሰብስቦ ይፈርድባቸዋል (ማቴ. 25፡31-46)። ከዚህ ሁሉ በኋላ የጽድቅና የሰላም መንግሥቱን ምድር ላይ ይመሠርታል። ሰይጣን ይታሰርና ግልጥ የሆኑ ዓመፃዎች ሁሉ ፍርዳቸውን ያገኛሉ። ይህን አሳብ በሚቀጥሉት ምዕራፎች ላይ በስፋት እንመለከታለን።

ሐ. ዳግም ምጽአቱ ከመነጠቅ ጋር ሲነጻጸር

ባለፈው ምዕራፍ እንደታየው በክርስቶስ ለቅዱሳኑ መምጣትና፤ በቅዱሳኑ ታጀቦ መምጣት መካከል ብዙ ማነጻጸሪያዎች አሉ። ሁለቱን ክንውኖች፡ ማለት የክርስቶስን ለቅዱሳኑ መምጣትና ከቅዱሳኑ ጋር መምጣትን በዚህ አኳኋን ለመለየት ይቻል ይሆናል። ልዩነታቸውን በደንብ ለመገንዘብ የክርስቶስን ለቅዱሳኑ መምጣትና ከቅዱሳን ጋር መመለሱን በተመለከተ ከዚህ በታች ያለውን ሠንጠረዥ ይመልከቱ።

- ለቅዱሳን መምጣቱ -

- (1) “በአንድነት ወደ እርሱ መሰብሰባችን”።
- (2) እንደ “ንጋት ኮከብ” ይመጣል (ራእይ 2:28፤ 22:16፤ 2ኛ ጴጥ. 1:19)።
- (3) “የክርስቶስ ቀን” (1ኛ ቆሮ. 1:8፤ 2ኛ ቆሮ. 1:14፤ ፊልጵ. 1:6፤ 10፤ 2:16)።
- (4) ያለ ምልክት እንደ ሌባ በድንገት የሚመጣ ቀን።
- (5) ድንገተኛ፤ በማንኛውም ጊዜ ሊሆን የሚችል።
- (6) ስለ ኃጢአት አልተጠቀሰም።
- (7) እስራኤል አትለወጥም።
- (8) ቤተ ክርስቲያን ከምድር ትወሰዳለች።
- (9) መንግሥታት አይለወጡም።
- (10) ፍጥረት አይለወጥም።
- (11) አስቀድሞ ያልተገለጠ “ምሥጢር”።
- (12) ተስፋ ክርስቶስ ላይ ብቻ ይሆናል “ጌታ በደጅ ነው” (ፊልጵ. 4:5)።
- (13) ክርስቶስ እንደ መሸራ፤ እንደ ጌታና የቤተ ክርስቲያን ራስ ይገለጣል (ኤፌ. 5:25-27፤ ቲቶ 2:13)።
- (14) አመጣጡን ዓለም አያየውም
- (15) ክርስቲያኖች ሊሸለሙ ከአለው ነገር አንጻር ለብያሄ ይቀርባሉ።

- ከቅዱሳን ጋር መምጣቱ -

- (1) “የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት” (2ኛ ተሰ. 2:1)።
- (2) እንደ “ጽድቅ ፀሐይ” (ሚል. 4:2)።
- (3) “የጌታ ቀን” (2ኛ ጴጥ. 3:10)።
- (4) መቃረቡ ይታያል (1ኛ ተሰ. 5:4፤ ዕብ. 10:25)።
- (5) ስለ ቅኑ የተነገረው ትንቢት አስቀድሞ ይፈጸማል (2ኛ ተሰ. 2:2-3)።
- (6) ኃጢአት ይጠፋል፤ ሰይጣን ይፈረድበታል፤ የኃጢአት ሰው ይደመሰሳል (2ኛ ተሰ. 2:8፤ ራእይ 19:20፤ 20:1-4)።
- (7) ቃል ኪዳን ሁሉ ይፈጸማል (ኤር. 23:5-8፤ 30:3-11፤ 31:27-37)።
- (8) ከክርስቶስ ጋር ትመለሳለች (1ኛ ተሰ. 4:17፤ ይሁዳ 14-15፤ ራእይ 19:14)።
- (9) መንግሥታት ይፈርድባቸዋል (ማቴ. 25:31-46)።
- (10) ፍጥረት ከክፉ እሥራት ነጻ ይወጣል (ኢሳ. 35፤ 65:17-25)።
- (11) በብሉይና በአዲስ ኪዳን በአጠቃላይ ታይቷል (ዳን. 7:13-14፤ ማቴ. 24:27-30፤ 1ኛ ቆሮ. 15:51-52)።
- (12) መንግሥቱ ትመጣለች (ማቴ. 6:10)።
- (13) ክርስቶስ እንደ ንጉሥ፤ መሢሕ እና የእስራኤል መድኃኒን ይገለጣል (ኢሳ. 7:14፤ 9:6-7፤ 11:1-2)።
- (14) በታላቅ ሥልጣንና ክብር ይመጣል (ማቴ. 24:27፤ 30፤ ራእይ 1:7)።
- (15) ነገሥታት ለርሱ ከሰጡት ምላሽ አንጻር ይበየን ባቸዋል (2ኛ ቆሮ. 5:10-11፤ ማቴ. 25:31-46)።

ጠቃሚ ጥቅሶች

ዮሐ. 14:1-3፤ 1ኛ ቆሮ. 15:51-52፤ 1ኛ ተሰ. 4:13-18፤ ፊልጵ. 3:20-21፤ 2ኛ ቆሮ. 5:10።

ዘዳ. 30:1-10፤ መዝ. 72፤ የነቢያትን ትንቢቶች በሙሉ ያስተውሉ (ማቴ. 25:1-46፤ ሐዋ. 1:11፤ 15:13-18፤ 2ኛ ተሰ. 2:1-12፤ 2ኛ ጴጥ. 2:1-3፤ 18፤ ራእይ. 19:11-20:6)።